

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 30—	celo leto naprej K 34—
pol leta 15—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 7-50	celo leto naprej K 40—
na mesec 2-50	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izbija vsak dan zvečer izvenšči nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vin., parje in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 28—	četrt leta 7—
pol leta 14—	na mesec 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uradništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Korak naprej.

Ravno te dni, ko je nova avstrijska vlada proglasila načelo narodne avtonomije po kronovinah kot največjo koncesijo avstrijskim narodom, je izšla v Zagrebu dobra brošura*, ki je kakor nalašč pripravljen protispis proti meglenim načrtom avstrijskega vodilnega državnika. Z neizprosno logiko in neizpodbitnimi dokazi zavrača avtor brošure »ideje«, katere oče je znani soc. demokrat poslanec dr. Renner in ki so se je v isti krčeviti oprijeli Nemci in vlada — ideje namreč, da je mogoče spraviti narodno vprašanje z dnevnega reda s tem, da se nemški narode atomizira, razdrobi v svoto oseb, ter te osebe potem organizira v nekaka narodno-politična društva s skrbno prirojenimi pravicami. Avtonomija, ki nam jo ponuja vlada, je poskus izločiti iz narodnega problema ravno tista elementa, ki sta vsakemu narodu pogoj za obstanek: ozemlje in državnost. Ako ministrski predsednik in njegovi nemški in madžarski inspiratorji še ne vedo, zakaj mi Jugoslavljan vsak tak poskus kar najenergičnejše odklanjamo — naj vzamejo v roke omenjeno brošuro, naj si prečitajo tam nagromadene argumente in spoznali bodo — vsaj v svojem srcu — da imamo prav.

Princip personalne narodne avtonomije je v ostrem nasprotju s vsebino naše jugoslovanske deklaracije, ki izvirja iz spoznanja, da nas more spasti le teritorialna avtonomija, načelo, da bodi narod na svoji zemlji svoj gospod, da si svobodno »voli vero in postavce« v lastni državi. Na tem načelu stojimo neomajno in odprto je le še vprašanje o vsebini te naše bodoče države. Odprto v toliko, ker si še nismo postavili natančnega programa za omejitve našega narodnega teritorija. Tu je treba dognati z vpoštevanjem glavnega principa, da moramo deliti po etnični meji, da torej spadajo nam, kar je narodno naše, gotove smernice, po katerih se nam je ravnati. Ravno v tem oziru je citirana brošura nanizala vrsto vpoštevanja vrednih in po našem mnenju dovršeno utemeljenih in nesporno pravih predlogov, katere moramo vpoštevati pri izgradnji in izvedbi našega deklaracijskega programa.

Načela za teritorialno omejitve našega ozemlja so precizirana v brošuri tako-le:

1. Narodnemu ozemlju naj se pripoji vse, kar se ga drži sklenjenju po etnični (narodni) pripadnosti prebivalstva. Tu je ljudstvo se pripoji le izjemoma, kjer to velevaljo zelo močni zgodovinski in neizbežni stolijski in gospodarski oziri, zlasti da se ne prekinejo življenjske prometne žile in se ne odtrga kraji naravnemu gospodarskemu okolišju.

2. Pri določitvi etničnega značaja je izključena vsakršna uporaba uradnega štetja. Odklanja se tudi vsaka nova štetev, ker bi ne mogla dati resnične slike.

3. Za kmečke okraje naj se njih etnični značaj določi po objektivnih opazovanjih, starejših podatkih, zlasti po starejši ljudski generaciji. S silo in zlorabo uradne moči izzvana germanizacija posebno mlajšega zaroda, se ne prizna in se ne šteje Nemcem.

4. Mesta in industrijski kraji, ki se nahajajo na periferiji narodnega ozemlja, se prideli onim okrajem, iz katerih črpajo redno priseljevanje in katerim so upravna, gospodarska in naravna kulturna središča.

Tako razdeljena načela brošure, katerim moramo predvsem mi Slovenci z ozirom na naše razmerje k Nemcem posvetiti posebno pažnjo. O tem predmetu spregovorimo še posebej. Danes smo hoteli le opozoriti na spis, ki bi ga

* »Die nationale Abgrenzung im Süden. Ein Beitrag zur Realisierung der Selbstbestimmung der Völker Österreich-Ungarns von einem Südslaven. In Kommission bei L. Hartmann Buchhandlung, Zagreb 1917. Cena 1 krono 20 vinarjev.

moral prečitati vsak izobražen Slovenec. Brošura je po našem mnenju prvi javni korak na poti k praktični izgradbi naše deklaracijske politike.

Mene tekel.

Zdi se, da nevidna roka usode že piše Seidlerjevi vladi mene tekel. Dogodki, ki so se odigrali v četrtki v proračunskem odseku pri razpravi o postopanju komisije za kontrolo državnih dolgov so znamenje, da je večina parlamenta trdno odločena brezobzirno varovati ustavnost in neodvisnost parlamentarizma.

Kakor znano, so bila vsa ogromna vojna posojila najeta na podlagi pooblastila, ki si ga je vlada dala enostavno potom § 14. Parlamentarna institucija, kateri je poverjena naloga, da skrbi za zakonitost državnega gospodarstva, kontrol. komisija za drž. dolgove, je brezvestno sopolpisovala vse pogodbe in listine o vojnih posojilih ter dajala tako kreditnim operacijam vlade sankcijo, brez katere bi državni upniki sploh ne bili dali denarja. Tako je bila kontrolna komisija najtrdnješa opora Stürgkhovega režima; ako bi se bila držala svoje proklete dolžnosti in se ravnala po edinem načelu, ki je za njo merodajno, po načelu namreč, da sme odobriti le to, kar je strogo zakonito, potem bi grof Stürgkh bil moral sklicati parlament že radi tega, ker bi sicer ne dobil denarja za vojne izdatke.

Poslanska zbornica voli v kontrolno komisijo za državne dolgove 4 člane. Ta čas so to sledeči poslanci: Nemec baron Fuchs in profesor Steinwender, Čeh Maštalka in Slovenec dr. Jankovič. Te svoje mandate klicije sedaj parlament na odgovor. Poslanska zbornica ve, da sta zlasti slovenska člana kontrolne komisije se nahajala v silno prekarjem položaju. Ako bi se bila postavila proti vojnim posojilom, bi bila naravnost v opasnosti, da ju primejo radi veleizdaje ali zločina proti oboroženi sili — takrat je bila imuniteta prazna beseda. Toda večina zbornice stoji na stališču, da je »mož, kar mora storiti dolžan« in zato je izrekla v proračunskem odseku onim poslancem, ki so člani kontrolne komisije, ostro grajo.

Zanimivo je, da so se v obsodbi združile vse nemške stranke in nemški socijalni demokrati. Kakor nam poročajo z Dunaja, so glasovali v proračunskem odseku za grajo sledeči poslanci: Čehelski, Degasper, Diamand, Ellenbogen, Glöckl, Halban, Kadlčak, Kendzior, Kolischer, Konečný, Korosec, Kragulski, Laginja, Lukašević, Petrušević, Pittoni, Lovro Pogačnik, Renner, Seitz, Šubrt, Staněk, Stránský, Udržal, Váček, Zahradník in Zenker. — Češki socijalni demokrati so odsotni — v Pragi na strankinem zborovanju. Proti je glasovalo 14 članov nemškega Nationalverbanda in krščanskih socijalistov. Predlagan je bil tudi poziv, naj člani te komisije iz poslanske zbornice takoj odložijo svoje mandate, — a je bilo to opuščeno v mnenju, da bo cela komisija izvajala edino možne posledice. To se bo najbrž tudi zgodilo.

Takoj po seji proračunskega odseka se je sešel v parlamentu ministrski svet, ki je imel sejo od pol 7. do 11. zvečer. Umevno je, da se je bavil z docela novim in zapletenim položajem, ki je nastal vsled tega glasovanja, katero je pokazalo, da bo sprejeta nezaupnica — unikum v avstrijski parlamentarni zgodovini — tudi v zbornici z veliko večino. Ta večina je tudi za vlado slab znak glede na glasovanje o proračunu. Vse nemške stranke so glasovale solidarno; pridružili so se jim nemški socijalni demokrati. — Sicer pa imajo vse nemške stranke že same večino v zbornici, ako se bodo poljski konservativci pokorili večini »Kola Poljskega«.

Kaj naj se zgodi, ako večina odkloni proračun — o tem se danes javno še ne razpravlja, vendar pa se porajajo za parlamentarni ku-

lisami razne nekontrolirane vesti. Po našem mnenju je napačno postaviti alternativo ali vlada ali parlament, ker se nam zdi izključeno, da bi mogla danes država se odpovedati svojemu zakonodajnemu zastopu. Vsak atentat proti parlamentu je danes atentat proti državi. Obnovitev neparlamentarnega režima bi bila politična katastrofa prve vrste.

Zato je treba sprejeti vesti nemških listov, da je položaj parlamenta postal resen, z največjo rezervo. Resen pa je gotovo položaj vlade, ki prihaja neposredno po objavi svojega »velikega« programa do spoznanja, da ji večina državnega zbora ne zaupa. Vitez Seidler čuti, da mu teče voda v grlo in se je pričel pogajati. Povabil je na razgovor nemške voditelje, predsednika Češkega Svaza, in vabil bo seveda po vrsti tudi načelnike drugih strank. Kar se tiče slovenskih delegacij, bo Seidlerjev trud pač zaman. Z njim ni mogoče noben kompromis.

Dogodki, ki kažejo, da so slovenske stranke neomajne v boju za narodne in ustavne pravice, razburjajo Nemce vedno bolj in ker se treznejši nemški poslanci nečesto vdati »razbijalni metodi«, postajajo prepriani na eni strani med Nationalverbandom in med krščanskimi socijalci, na drugi strani pa v Nationalverbandu samem vedno ostrejši. Wolfova skupina zahteva sedaj, da naj vsi člani Nationalverbanda odložijo mesta načelnikov in podnačelnikov v parlamentarnih odsekih, ter grozi z izstopom, ako se tej zahtevi ne ugodijo. Tako postajajo razmere med Nemci od dne do dne neznosnejše; srd in jeza, da se v parlamentu vedno kaže, da so »nemški časi« za vedno proč, kruto razočaranje, ki ga doživljajo Nemci pri vsaki politiki — so razvneli njihove strasti. Ze dolgo napada besni vsenemški radikalizem zastopnike lastnega naroda kot nizkotne plačnike, ker niso mogli uveljaviti velikonočnih belangov, sedja divja furor teutonius že v vrstah nemške delegacije in razvija se v Nationalverbandu samem prava vojna vseh proti vsem...

Prihodnji teden bo izročen proračunski provizorij budgetnemu odseku. S tem stopi Seidlerjeva vlada v odločilno kritično fazo svojega — kakor vse kaže — kratkega življenja.

Nova češka stranka.

g Dunaj, 26. sept.

Kakor je »Slovenski Narod« obširno poročal, so se vršile v zadnjem času priprave in pogajanja za novo češko stranko, ki bi združila vse narodno-radikalne življe, stoječe na načelu maksimalnega programa.

Ta nova stranka je danes gotovo dejstvo, o čemur je bilo izdano nočjo naslednje poročilo:

»V poslanski zbornici so se sestali po prejšnjih posvetovanjih: Český klub (Mladočehi), klub narodno - socijalnih poslancev in zveza neodvisnih naprednih češk. poslancev iz Češke in Moravije (skupina dr. Stránskega) in sklenili, da se ti trije klubi razidejo. Na mesto njih se je takoj ustanovil »Český státní klub« (Češki državnopravni klub) kateremu so pristopili vsi člani treh imenovanih klubov. Novi klub je izvolil soglasno: za načelnika J. V. Klofača, za prvega namestnika dr. Edvarda Koerutia, za drugega namestnika dr. Adolfa Stránskega, za tajnika pa Antonína Kalina. V parlamentarno komisijo klubovo so bili izvoljeni: tajni svetnik eksleclenca dr. Fiedler, vodni svetnik dr. Fronta, Konečný, Stříbrný, dr. Šubrt, Votruba, za namestnika dr. Suhovský, Pokorný, Slaviček. Novi klub je prijavil takoj vstop v »Český Svaz« na mesto prejšnjih klubov.

Novi klub šteje danes 27 članov in sicer: 12 Mladočehov (Kramář in Rašín sta že odstela), 9 narodnih socijalcev (štirje obsojeni niso vsteli), 4 lidovci (skupina Stránskega) in pridružila sta se še dva statopravnika (državnoprav-

nik) Kalina in Prunar. V slučaju dopolnilnih volitev bi štel ta klub takoj 34 do 37 članov. Ker je novi klub druga večja združitev v Češkem Svazu, mu tiče mesto prvega namestnika Svazovega načelnika, kar je danes dr. Šmeral, in tudi mesto zborničnega podpredsednika, ki ga sedaj zavzema soc. demokrat Tusar.

V soboto pa bo v Pragi v hotelu »Zlata husa« zborovanje zaupnikov nove stranke, na katerem se proglasi združenje vseh gori navedenih strank in razpust vseh njihovih dosedanjih strankarskih organizacij. V soboto se pridružijo tudi realisti (Masarykovci), ki zdaj nimajo v parlamentu nobene zastopnika.

Za načelnika izvrševalnega odbora nove stranke bo izvoljen najbrž dr. Karel Kramář. Vprašanje Kramářeve kandidature za predsedništvo »Narodnega odbora« je stopilo v ozadje, predsednik »Narodnega odbora« ostane menda dr. Mattuš, katerega demisijska ni bila sprejeta.

Nova stranka ima brezdvomno veliko bodočnost. Ze danes razpolaga tudi z odlično žurnalistično organizacijo, predvsem z dvema uglednima dnevnikoma »Lidovimi Novinami« in »Narodnimi Listy«, ki so, kakor se zatrjuje, prešli zadnje dni iz rok oportunistične Tobolkove skupine zopet v Kramářeve roke. Oportunistična smer ima v češkem časopisju danes pravzaprav le enega uglednejšega zastopnika, glavno glasilo češke socijalne demokracije »Pravo Lidu«. Večina drugega časopisja, zlasti onega na deželi simpatizira z radikalno politiko.

Nova češka stranka, ime še ni določeno, bo vsekakor razvila najživahnejšo agitacijo, da organizira ves narod za maksimalni program. V tem oziru ne bo imela težke naloge.

Tudi Ukrajinci proti vladi.

Nemška dunajska poročila so zatrjevala, da je Ukrajinski klub sklenil podpirati vlado in poročilo o prvi seji državnega zbora, je izrecno navajalo iz govora poslana Lukasičevića izjavo, da so Ukrajinci vsled imenovanja njihovega rojaka profesorja Horbačevskega tako zadovoljni, da bodo glasovali za proračun. V večeršnjem poročilu pa je bila zopet navedena ravno nasprotna, torej opozicijska izjava ukrajinskega govornika. Bilo je torej povsem nejasno, na kakšno stališče napram sedanjim vladi so se Ukrajinci pravzaprav postavili in ali so kot edina slovenska delegacija res pripravljeni podpirati ekspozituro »Nationalverbanda« — Seidlerjevo vlado.

Danes nam o tem poroča naš dunajski poročevalec:

O Ukrajincih se čisto dvomi, kakšno stališče zavzamejo nasproti vladi in v parlamentu. Skoro vedno so za nje politični barometer — Poljaki. Ako so ti črni, so Ukrajinci beli in narobe. Zdi se pa, da se nazori spreminjajo in utrjujejo tudi pri njih. Zadnje dni zagotavljajo svoje docela opozicijsko stališče vključno temu, da silijo v opozicijo tudi Poljaki. Tudi sinoči (27. septembra) so glasovali Ukrajinci s Poljaki vred za nezaupnico kontrolni komisiji državnih dolgov, v proračunski razpravi pa je naznanil predsednik U. P. Z., da bodo glasovali za proračun. — Pred tremi dnevi je imelo njihovo parlamentarno zastopstvo sejo, v kateri je prišel na razgovor položaj ukrajinskega naroda v na novo zasedeni vzhodni Galiciji. Odličen član kluba mi je zatrjeval, da so prišla na razpravo taka dejanja vladnih organov, da je stroga opozicija popolnoma naravna posledica. — Ker mora biti po pravih Ukrajinske parlamentarne zveze izvoljeno predsedstvo na novo pred vsakim zasedanjem, so izvolili: za predsednika dr. Petruševića, za podpredsednika pa dr. Bačinskega in dr. Evgena Levickega; v parlamentarni komisiji so: podpredsednik poslanske zbornice Romančuk, dr. Kost Levickij in Stefanik. Ukrajinska parlamentarna zveza šteje 27 poslancev.

Dr. Laginja proti vladi.

g Dunaj, 27. septembra.

Danes ob ¼4. popoldne je prišel na vrsto prvi govornik Jugoslovanskega kluba dr. Laginja. — Dejal je, da mir želé vsi, ali najbolj mi, Jugoslavljan, ki vsled vojne največ trpimo. Hvaležni smo zato cesarju in papežu za lepe besede o miru. Ali kdor resnično hrepeni po miru v tej državi, mora pač misliti tudi na to, da morajo biti jugoslovanski narodi osvobodjeni vsakega tujevladja, osvobodjeni tujevladja dveh narodov, ki živita poleg nas, ali dveh vlad, ki se postavljata nad nas.

Ministrski predsednik je navedel dolgo vrsto lepih načrtov, od katerih se ne more izvršiti niti stotina v času, ki je odmerjen kaki vladi. Ko je dr. Laginja razkosal vladni gospodarski program, je prešel na šolsko in narodno polje, kjer se godé jugoslovanskemu narodu vedno enake krivice.

Ako ta vlada ne dobi sredstev na razpolago, kaj bo sledilo? Ali bo morala iti vlada, ali pa bo morala — odsloniti parlament. Odgovornost za dane tiste, ki so dolžni modro voditi to državo. Eno pa je gotovo: Naj konča ta vojna kakorkoli, narod naš, kolikor ga ostane, bo zahteval svoja prava od te kakor od vsake druge vlade.

Govornik preide na našo državno pravno izjavo in raztolmači, kaj hoče jugoslovanski narod. Naša deklaracija je naš minimalen program! Ali kaj govori vlada? Ko naj bogatejši narod v državi — Čehi — zahteva svobode, — ako znameniti narod poljski zahteva isto, — ako ves jugoslovanski narod zahteva narodno edinstvo, pa pride avstrijska vlada, ki ponuja neka okrožja v mejah sedanjih dežel S takovlado nismo mogli skupaj orati!

Dr. Laginja protestira proti nameravani podpravljenju ali odvzetju ladij. To so znaj z našega obraza in ne pustimo si jih vzeti od nikogar!

Preide na Dalmacijo, za katero se pehaio Madžari in Nemci. Konča se nekako: Wekerle proglasa, da spada Dalmacija državnopravno pod kroho sv. Štefana, — Vi, eksleclenca (dr. Seidler stoji pod tribuno) trdite, da spada k tej državni polovici; jaz pa pravim, da je tu še kdo tretji, ki poroča: Dalmacija spada tjakaj, kamo spada po narodu, ki v njej živi in čigar kralji so v njej pokopani. (Dolgotrajno ploskanje.)

Proračunska debata v drž. zboru.

Zbornica je včeraj nadaljevala proračunsko debato. Dan je potekel mirno. Debatu bo v torek zaključena in proračunski provizorij bo izročen budgetnemu odseku. Kakor stoji stvari danes, vlada za proračunski provizorij nima večine. Prihodnji teden se najbrž ne bodo vršile nobene plenarne seje.

Dunaj, 28. septembra. Sejo otvori predsednik ob 11. uri 10 min. popoldne. Nadaljuje se prvo čitanje finančnih predlogov.

Posl. Schreiter (Nationalverband) naglašja, da treba z največjo paznostjo slediti gospodarskim vprašanjem, ki jih je razvil ministrski predsednik. Govornik zabavlja na Čeha, da se rajše prepražajo kakr da bi gospodarsko delali in hočejo zanesti vojno v državo. Ako bodo Čehi take nadaljevali, jim dajo Nemci tak odgovor, kakršnega ne pričakujejo. Posl. Sedlak (češki agrarec) se pritožuje, da se ministrski predsednik v svojem govoru ni zadovoljivo oziral na češke zahteve. Poslanec Hartl (Nationalverband) zahteva, da naj se obrtniki, ki se vporabljajo v zaledju, zapostujejo kolikor mogoče v njihovih poslovanjih krajih, da ne propade njihova obrt. Ker se je zgodilo v zbornici od Stančkovskega do Zahradníkovskega govora, mora zadostovati dr. Seidlerju, ako ne, naj si poišče pri Čehih pojasnil. Tam se odigrava tiharevolucija s malo zakritim namenom, oslabilo državo na znotraj in na zunaj (Protesti pri Čehih.)

Posl. Kalina izjavya, da vodijo Čehi svojo politiko po načelu: živeti in pustiti živeti. Mi občitamo respekt pred velikimi duševnimi velikani Nemcev, mi se klanjamo pred Goethejem, pred Schillerjem, pred Herderjem, ali Wolfi in Hartli, ki ključje polijo na pomoč, se nam atudijo. Ti gospodje, ki delujejo z denunciacijami, puščajo nas hladne krvi. Mi bomo pretrpeli to dobo preganjanja. Hvaležni smo gospodom za njihove govore in pri nas se jih bo prav cenilo. Poslanec, ki je bil oropan svojega mandata, si mora fizično

priporiti vstop v zbornico in predsednik, poprej svobodno mož, se izkaže za sužnja vlade. Glede vojne prapranja vsklikne: Mi čehi nismo hoteli vojne, hoteli so jo Nemci. Se enkrat izjavim, da smo gospodom hvaležni za njihove hujšakove govore. Sadove svojega dela bodo kmalu videli.

Posl. Domes (soc. demokrat) izjavlja imenom soc. demokracije: Gospod Wolf je večer zasramoval druge s Frica Adlerja. Oseba Frica Adlerja je previsoka in oseba gospoda Wolfa prenizka, da bi se podrobneje bavili s tem zasramovanjem. Degasperi (Italijan) se pritožuje radi brezobzirnih revizij na Tirolskem, zlasti v Roveretu. Armada je vse pobrala. Tudi muzeji so bili preiskani najnatančneje in rekvirirani je celo spirit, v katerem so bile shranjene mrtve kače. (Splošna veselost.)

Posl. vitez Pogačnik izjavlja, da si je svest, da govori v zgodovinskih Jasi, ko gre za biti ali nebiti naroda, ki bi dokazal, da ni hrobrejšega in nadarjenjšega kakor je narod Hrvatov, Srbov in Slovencev. Pa tudi ni naroda, ki bi bil toliko trpeli, bil tako razdeljen in imel toliko sovražnikov. Jugoslovani so zastopani v Jasi, Justici in upravi. Izreka se proti razdelitvi po okrožjih, kajti ne v razkosanju marveč v združenju je blagor naroda. Mi moramo priti do zveze svobodnih narodov z demokratično vlado pod habsburškim žezlom. V tem se razlikuje naš program od programa ministrskega predsednika in zato bomo glasovali proti proračunu. Govornik se bavi z bedo v Istri, Dalmaciji, Bosni in Hercegovini. Glede mirovnega vprašanja izjavlja, da je čudno, da so v zbornici gospodje, ki svoje mirovne zahteve še vedno mešajo z zavoljavnimi načrti. Mir mora biti mir svobode, enakosti in bratstva vseh narodov. (Živahna pohvala.)

Obnovitev poškodovanih krajev.

Dunaj, 27. septembra. Danes je imel sejo zbornični odsek za obnovitev po vojni poškodovanih krajev. Izvolil je pododsek 7 članov za južne kraje. Predsednik mu bo poslanec Fon. Italijani so se pozneje pritožili, da nimajo v njem zastopnika. Potolžili so jih, da pridejo itak vsi predlogi v polni odsek. Ta pododsek pripravi načrt zakona, ki ureja pravice poškodovancev do države. Ob enem se sklene, da se ustanovi tudi za naš jug vojni kreditni zavod, ki že dlje časa posluje v Galiciji in je razdelil veliko milijonov, dočim niso dali našim poškodovancem na jugu niti enega vinarja.

Justični odsek

poslanske zbornice je razpravljalo o predlogu, da naj bo država dolžna jamčiti za kršenja pravice, ki so jih izvršile svoje službe, stori državni uslužbenci ali vojaške osebe. Pravosodni minister je pač izjavil, da je vlada pripravljena, sodelovati pri takem zakonu, a je ugovarjal, da bi tak zakon veljal za nazaj. Vojne škode so nastale po nalogah skupne obrambe, interniranja in konfiniranja so bila odredjena v interesu vojnega vodstva in se naj to odškoduje iz skupnih sredstev. Zdej ni postavne podlage za kako odškodovanje. Vlada je pripravljena, se zavzeti dogovorno z Ogrsko in v vojnem ministrstvu za odškodovanje onih oseb, ki so bile po vojskih sodiščih nezastopane. — Na interpelacijo dr. Rybafa glede razpisa izpraznjenih uradniških mest v okrožju primorskega višjega sodišča, je pravosodni minister izjavil, da je naročil, razpisati morebitno izpraznjena sodnijska mesta 7., 8. in 9. činovnega razreda v Trstu in da se razširi ta razpis na enaka mesta tudi na druga sodišča tržaškega višjega sodnega okraja. Glede zasedenja pisarniških uradnih mest izda ministrstvo primerna naročila višjesodnemu predsedstvu.

Imunitetni odsek.

Dunaj, 26. septembra. Načelnik dr. Straný je sklical že na prihodnjo sredo sejo imunitetnega odseka, da bo razpravljalo o zadevi poslanca Buřivala in drugih obsojenih poslancev. Casopisi pišejo, da pride tudi Grafenauerjeva zadeva v imunitetni odsek. To pa ni resnično, kajti ta je tamkaj že rešena, in sicer soglasno v tem smislu, da je njegov mandat še vedno veljaven. Poročilo odsekov je že tiskano od meseca julija in bi bilo moglo priti na dnevni red že pred počitnicami, da ni prišla vmes znana intriga...

Usa Amerika proti Nemčiji.

Ženeva, 28. septembra. Pariško poslaništvo Costarice izjavlja v francoskem časopisu, da je Costarica iz visokih državnih ozirih pretrgala stike z Nemčijo, da pa s tem še ni hotela napovedati vojne.

Basel, 28. septembra. Kakor poroča Havas iz Montevidea, je bil kongres v Urugvaj sklican na izredno zasedanje, da se posvetuje o vprašanju preloma z Nemčijo. Kakor poroča Havas nadalje iz Asunciona, namerava vlada v Paragvaj pretrgati stike z Nemčijo. Bivši predsednik je v znak protesta odložil svoj mandat kot senator.

Bern, 28. septembra. K vprašanju pretrganja stikov med Argentino in Nemčijo, izve »Temps«, da namerava predsednik Irigoyen odložiti od zastopnikov narodasklenjeno pretrganje stikov z Nemčijo. Izgovarja se na stavke, ki so izbruhnile na raznih železnicah in na zagroženo generalno stavko.

Curin, 28. septembra. »Times« poroča iz Washingtona: Javni poročilski urad objavlja celo vrsto dokumentov o takozvanih nemških intrigah v Ameriki. Med drugim se trdi, da je neki Wolff von Igel jeseni leta 1914 v Wallstreetu otvoril publikacijski urad. Tam so aprila 1916 varnostni uradniki izvršili hišno preiskavo ter zaplenili številne dokumente. Nemško veleposlanstvo je ugovarjalo ter trdilo, da gre za uradne dokumente, in državni departement je odgovoril, da je bil urad v najemniški

zgradbi vpisan kot »urad za privatne zadeve«. Justični departement je pregledal dokumente ter dognal, da je šlo za pisma, brzojavke, črke, pobotnice, blagajniške knjige, knjigovodstvene knjige, kodekse kifer, liste vohunov in druge dokumente, ki so dokazovali, da je cesarska nemška vlada zakrivila v takrat prijateljski doživi: 1. kršitev ameriških zakonov, 2. atentate na življenje in lastnino na krovu trgovskih ladij na odprtem morju, 3. spodbujanje k zarotam na Irskem proti Angliji, 4. hujkanje na sovražnosti med Zedinjenimi državami in Mehiko, 5. podkupovanje ameriških pisateljev za predavalstva potovanja, 6. financiranje propagandnega boja, 7. ustvaritev vohunske službe pod krinko komercialnih uradov in financiranje stavk v različnih tovarnah potom teh uradov, 8. izdelovanje bomb in eksplozivnih snovi. Dokument dokazuje, da je von Papen Künning plačeval 30 funtov za razstrelitev kake ladje. Urad Künning se je bavil z vohunstvom in atentati. Obsežna korespondenca dr. Otona v Allentownu v Pennsylvaniji dokazuje popolno izurjenost nemške vohunske službe v Zedinjenih državah. Posebno njegovo delo je obstajalo v tem, da je zbiral poročila o delu v municijah tovarnah ter jih pošiljal nemškemu veleposlanstvu.

Buenos Aires, 27. septembra. (Kor. urad.) Stavkačji so napadli več cestnih železnic. Ena oseba je bila ubita, več jih je bilo ranjenih. Vojno brodovje je dospelo v Buenos Aires. Izkranci so bili mornariški vojak, da stražijo vodovode in elektrarne.

Nemški državni kancler o belgijskem vprašanju

Berolin, 28. septembra. (Kor. ur.) V glavnem odseku državnega zbora je državni kancler razpravljalo o zadovoljivem stanju razmer med Nemčijo ter med neutralsci, ki jih niso mogli skali nezasišani naporu sovražnega hujšaka časopisja, ter je rekel: Obžalujemo kar najživahneje po gospodarski vojni entente neutralscem prizadeta trpljenja in smo pripravljeni se udeležiti preskrbe neutralscev. Gospodarski in finančni težave Francije postajajo hitro večje, še ostreje se pojavlja gospodarska sila z notranjepolitičnimi pojavi, ki jo spremljajo, v Italiji. Na Angleškem vpliva vojna podmorskih čolnov sigurno in neusmiljeno. Samo neosnovano upanje na razdor pri nas je vzrok, da se vodilni angleški državnik še danes drže svojih vojništvih ciljev ali vsaj take oznanjajo, ki so nezdružljivi s političnimi in gospodarskimi življenjskimi potrebami Nemčije. V Združenih državah poskuša vlada z vsemi sredstvi in tudi z nečutenim terorizmom vzgati najširši krogom manjkačo veselje na vojni. Na napovedano vojaško silo uniije gledamo mirno in zaupno. V Rusiji vlada težka gospodarska kriza, zlasti niso transportna sredstva v nobenem oziru kos svojim nalogam. Govoreč o papeževi noti, je nadaljeval kancler, da ne nemško noto sprejeli prijatelji in zavezniki, večino nasprotnikov pa je spravila v zadrego. Teško je umeti, kako je mogel poznavalec mednarodnega položaja in mednarodnih običajev sploh kdaj verjeti, da moremo priti v položaj, pribiti nam na škodo enostransko dane javne izjave glede rešitve tako važnih vprašanj, ki so v neolčljivi zvezi z vsem kompleksom vprašanj, o katerih bi bilo razpravljati pri morebitnih mirovnih pogajanjih. Tako javna izjava bo mogla zdej učinkovati še zmotljivo in oškodovati nemške interese; mi bi se niti za korak ne približali miru in bi gotovo učinkovali na podaljšanje vojne. Za zdej moramo odkloniti preciziranje naših vojništvih ciljev in imenovanje naših pogodnikov.

Končno se je državni kancler obrnil proti Wilsonovemu odgovoru na papeža. Wilsonov poskus, je rekel kancler, zasejati razpor med narodom in med vlado Nemčije, je brez upanja na uspeh. Nota je dosegla nasprotje tega, kar je hotela doseči, združila nas je trdnješe s krepko voljo, klubovati vsakemu tujemu vmešavanju odločno in silno.

Tekom razprave se je državni kancler drugič oglašil, rekoč: Svobodomiseln poslanec je pravilno omenil, da je stališče državnega vodstva do vojništvih ciljev jasno označeno v mojem odgovoru na papeževo mirovno noto. Ker se v tem odgovoru izrečno omeja mirovna izjava z dne 19. julija, ni treba daljšega pojasnila. Sicer pa izjavljam še sledeče: V zadnjih tednih živahno razpravljana vest, da je državno vodstvo že stopilo v zvezo v to ali ono sovražno silo in se je pri tem, po naziranju, ki je, kakor čujemo, jako razširjeno, nemško državno vodstvo, že v naprej odpovedalo zasedenim ozemljem in dragocenim pogajnim prednostim, je neosnovana. Pribijam: državno vodstvo ima za mogočo mirovna pogajanja svobodne roke. To velja tudi za Belgijo.

V razpravo je posegel tudi državni tajnik za zunanje zadeve dr. Kühlmann. Glede Rusije je rekel, da se sploh ne more več ganiti, a da ni nikogar, ki bi vresničil splošno hrepenenje po miru. O papeževi noti je rekel, da je postavila evropske narode še enkrat na razpotje. Še enkrat je pred odločilno zimsko vojno, prilika, četudi krvaveča, a s svetlim ščitom začeti obnovitev Evrope. Na nasprotniki je, da pokažejo, če so čutili diih novega duha. Prihodnji tedni odločijo veliko vpra-

šanje, če prijatelji in sovražniki nagnejo krvavi meč s spoštovanjem pred močnimi sovražniki ali če treba doseči železno odločitev.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 28. septembra. (Kor. urad.) Na trojski fronti mestoma močnejši boj. — Sicer nikjer posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 28. septembra. (Kor. ur.) Zapadno bojišče. Skupina gim. Rupprehta Bavarkega. Na južni strani na Flandrskem se je od opoldneva naprej streljanje zopet stopnjevalo. Zvečer je ležal bojni ožog na pokrajini vzhodno od Ypresa. Tam so izvršili Angleži močne delne napade severovzhodno od Frezenberga in ob cesti v Menin. Na obeh napadanih položajih smo jih z ognjem in v bližnjem boju vrgli nazaj. Na poti Ypres-Paschendale sedi sovražnik še v nekaterih rupah v črni na fronti. Ob obali je bilo zvečer artiljerijsko delovanje živahno. Tudi v več odsekih fronte v Artoisu je včasih pridobilo na sili. — Skupina nemškega prestolonaslednika. Severno od Aisne in v Champagni je slab razgled in dež omeji bojno delovanje. Zvečer je ožigelo. Na več točkah je imelo naše izvidno delovanje dober uspeh. Pred Verdunom je bil popoldne artiljerijski boj močan. V uspešnih bojnih poletih so zbili zadnje dni nadporočnik Berthold svojega 25., poročnik Wüsthoff svojega 22. in poročnik v. Bülow 21. nasprotnika. Nadporočniku Waldhausnu se je večerj posrečilo zbiti eno letalo in dva privzeta balona.

Vzhodno bojišče. Samo v malo odsekih med Vzhodnim morjem in Črnim morjem se je obojestransko streljanje dvignilo nad navadno mero. Makedonska fronta. Izvidne prakse v dolini Skumbija in Strume. Močnejši ožog le v kotlini pri Bitolju in jugozapadno od Dojranskega jezera. — v. Ludendorff.

Italijansko bojišče. Italijanske čete ob Soči vrše samo še neznatna podjetja in artiljerija se trudi le še okoli Sv. Gabriela iz jeze, ker ga ni mogla še tako obdelati, da bi bilo zavajevanje tega hriba italijanskim pešcem lahka igra. Enajsta bitka je že davno končana in srd se bo počasi ohladil, vrše pa se toliko intenzivnejše priprave za novo ofenzivo. Tako zveni iz raznih poročil. Kdaj pa smemo pričakovati to novo ofenzivo? Skoro ni verjetno, da bi mogla Italija pripraviti vse pred zimo, ker so bile njene izgube ogromne in se je porabilo velikeanske množice municije. Vse to nadomestiti, izpopolniti in postaviti na noge armado ter jo opremiti za novo bitko z vsem potrebnim, to je naloga, ki zahteva mnogo časa in napora. Vrh vsega je Italija oslabiljena in izmučena. Zato pa kliče na pomoč Francoze, Angleže in Amerikane. Zaupanje v lastno moč je izgubila. »Nationalzeitung« v Berlinu priobčuje pogovor s šefom našega generalnega štaba baronom Arztem, ki je rekel glede italijanske fronte: Vedno večja podpora italijanskega vojevanja s strani zapadnih držav gotovo pripravi Italijo do tega, da ponovi svoje napore, da bi si odprla pot v Trst. Brezprimerna hrabrost in vztrajanje naših soških bojnikov pa se bosta ustavljala tudi novim navalom, pa naj bodo še tako luti. Iz naporov za osvoboditev Sv. Gabriela se je razvil za italijansko armado prestižno vprašanje. Sv. Gabriel je dragocena točka za opazovanje, drugača nič. Ako bi prešel v italijanske roke, bi povzročilo to samo malo frontno korekturo, operativni položaj pa bi se nič ne izpremenil.

Italijanska letala nad Porečem in Puljem, naša nad Jesi pri Jakinu. Iz vojnoporočevalskega stana dne 28. septembra. Dne 27. septembra zvečer so izvršila italijanska letala napade na Poreč in Pulj. Vojaške škode ni nikake. Mnogo bomb je padlo v morje. Napad je bil šibkejši od prejšnjega. Istočasno je napadla ena naših letalskih skupin hangar v Jesi pri Jakinu (Ancona). Hangar je bil zadel in porušen. V hangarju nahajalo se zračna ladja je eksplodirala z visokim plamenom.

Brezuspešen italijanski letalski napad na kolodvor Poreča. Iz vojnoporočevalskega stana. Na soški fronti je bilo artiljerijsko delovanje mestoma življano. Na kolodvor Poreča s sovražne strani izvršeni napad letalske skupine, 8 Caproniev in 4 bojnih letalcev, je bil brezuspešen. Na južni fronti (Tirolski) je vladalo ves dan večje bojevo delovanje. Na Stieškem grebenu je sovražnik razstrelil mino brez uspeha. Na judikarijskem odseku in južno Prezza (jugo - zapadno Tiona ob potoku Chiesa) je bil zavrnjen proti našim stražam podvzeti napad italijanskih napadalnih čet. Tudi v ozemlju Adamella so napadle Jurisajče italijanske čete z enakim neuspehom.

Izvidno delovanje na soški fronti. Glavno delovanje na obeh bojnih straneh na soški fronti se giblje v izvidnem preizkuševanju pozicij in iskanju slabestih točk, kjer bi se dale pozicije lažje prebiti. Izborni služboji pri tem poizvedovanju letalci. Italijanski letalci vrše svoje izvidne polete v velikih skupinah pod vodstvom angleških in francoskih častnikov. Naši odbojni topovi so postavljeni tako izredno, da sovražni letalci ne morejo čez drugo in tretjo črto, kamor hočejo priti in kjer hočejo napraviti škodo.

Veliki upori v italijanski armadi. »Kölnische Zeitung« prinaša izpovedi italijanskih vletnikov, med njimi častnikov, da je v enajsti soški bitki prišlo do velikih uporov v italijanski armadi. Uprlo se je devet brigad, ki so pobile svoje častnike in podčastnike. Ena brigada je bila razpuščena.

4000 oseb aretiranih, dva berzalskega bataljona razorožena, iz Curia poročajo, da je bilo v gorah Italiji dosej aretiranih 4000 oseb, dva milanska berzalskega bataljona sta bila razorožena, ker ta se branila streljati na demonstrante. Posadke v Milanu, Turinu in Genovi so zamenjane, ker so se izkazale nezanesljive.

Italijansko vojno časopisje je radi odgovora centralnih držav na papeževo mirovno noto razbesheno. Vtisk odgovora centralnih držav na papeževo noto v Italiji je grenak. Vojno časopisje je z najlepšimi besedami proslavljalo uspehe enajste soške bitke in obenem trdilo, da Avstrija in Nemčija sta tako trudni in izmučeni in tako oslabiljeni, da prav nujno želita miru. Zato so pisali, da more biti odgovor centralnih držav samo tak, ki bo zadovoljeval italijanske zahteve, da se morata Avstrija in Nemčija vdati in nato nastane mir. Ali namesto tega sta centralni državi samo ponovili svojo izjavo o pripravljenosti za sklepanje miru na podlagi nasprotnikove priznanja lastne neodvisnosti v notranjosti in polne enakopravnosti v vsem svetu. »Giornale d'Italia« in drugi listi za njim divjajo in besne in zabavljajo. To so vidni znaki italijanske slabosti in strahu pred bližnjo bodočnostjo.

Italijanski ministrski svet je imel tekot zadnjih štirih dni tri dolge seje, v katerih se je gotovo obirno bavil s težkim notranjim položajem, ki more katastrofalno vplivati na položaj na fronti. Vojno stanje v južni Italiji. Nad Messino in Reggio di Calabria kakor nad dotičnimi okraji je proglašeno vojno stanje.

Italijanska nevolja na Ameriko. Iz Curia poročajo, da je ameriška vest, da je Lansing govoril samo o finančni podpori Italije in odklonil pošiljanje čet na italijansko fronto, v Italiji zbudila veliko nevoljo. Celotični listi kritizirajo Lansingovo izjavo jako ostro in jo označajo za skrajno nezaktano.

Na vzhodnem bojišču stopnjevalo letalsko delovanje. Vzhodno od Trebinja so sovražni aeroplani metali mnogo bomb. Škode ni bilo. Ruske patrulje in izvidne oddelke, ki so na več točkah fronte prodrele proti našim varstvenim četam, smo večidel po boju z ročnimi granatami vrgli nazaj.

6 milijonov ruskih vojakov namerava rusko armadno vodstvo poslati domov, ker ne more več preskrbovati ogromne vojske 12 milijonov moč z živili. Od teh 12 milijonov moč pa je stalo samo 5 milijonov sovražnikom nasproti v fronti, dočim jih je bilo 7 milijonov v zaledju.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

26. septembra. Naša današnja operacija na fronti 6 angleških milj je bila skvinski uspešna. Sovražnik je izvršil ob celi naši fronti pozneje čez dan odločne protinapade. Trdi boj traja na gotovih točkah še vedno. Dokončali smo zavzetje naprej molečega kosa pri Tower Hamletu ter zavzeli močnejše nemške naprave na vzhodni strani, ki so bile naš cilj. Severno od ceste Menin - Ypres smo pregnali sovražnika iz njegovih pozicij. Zavzeli smo ostanek Polygonvelta ter zajurilišali Zonnebeke. Na levem krilu smo prodrli do pol angleške milje in vjeli 1000 moč. Sovražnikove izgube so težke.

IZGUBLJENE SOVAŽNE VOJNE LADJE.

Berolin, 28. septembra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Sovražniki so izgubili prva 3 leta vojne vojni ladje: Anglija okroglo 101.000 ton Francoska okroglo 71.810 » Italija 76.450 » Japonska 23.885 » Zedinjene države 6.725 »

Boj za nadvlado na Ruskem

RUSKA DEMOKRATIČNA KONFERENCA

Petrograd, 27. septembra. (Kor. urad.) Reuter. Vseuska demokratična konferenca se je otvorila v mestnem gledališču. Vsi člani vlade in diplomati so bili navzoči.

Petrograd, 28. septembra. (Kor. ur.) Po politvi predstojništva, ki obstoja iz 23 članov, med njimi čedze in čeretel, je govoril Kerenski, od večine udeležnikov sprejet z živahnim plaskanjem. Pozdravil je konferenco v imenu vlade ruske republike in kot vrhovni poveljnik ter izjavil:

Ker je vlada že na moskovski državni konferenci razvila svoj program, si dovoljuje le nekaj besed v lastno obrambo, zlasti z ozirom na incident s Kornilovom. Kerenski je izjavil, da je imel že dolgo poročilo o pripravljajočem se državnem prevratu in da je od dne do dne storil vse, da bi preprečil ta neprijetni dogodek. Odkar je bil Kornilov imenovan za vrhovnega poveljnika, je glavni stan neprestano pošiljal ultimatum za ultimatom provizorični vladi. Vlada si je bila svesta, da zahtevajo dogodki v Galiciji nov napor, da preneha razdor v armadi. V to svrhu je hodil on svojo pot, glavni stan pa mu je hotel vsiliti popolnoma drugo pot. Precej dolga je bila borba med obema smerema in glavni stan je porabil vsako nezgodo na fronti, da je takoj poslal ultimatum v Petrograd. Malo pred moskovsko konferenco je dobila vlada nov, še odločnejši ultimatum glavnega stana, v katerem se ji je zagrozilo, da bo onemogočil konferenco, če vlada ultimatum ne sprejme. Vlada pa je tudi ta ultimatum zavrnila. Po polomu pri Rigi so bili znani razgovori glavnega stana še bolj nasilni.

Petrograd, 28. septembra. (Kor. ur.) Vseuska demokratična konferenca se je udeležilo 1200 odposlancev iz vseh delov dežele. Tudi člani vlade so se udeležili otvoritvene seje konference.

Milan, 28. septembra. »Corriere della sera« poroča iz Petrograda: Kerenski se pogaja z maksimalističnimi skupinami, da doseže kompromis, ki bi mu prihranil kapitulacijo. Kerenski je imel, kakor se poroča preko Pariza, v glavnem stanu v Mohilevu nad eno uro trajajoč razgovor s Kornilovom.

Pri volitvah v načelstvo petrogradskega delavskega in vojaškega sveta so dosegli Trocki in drugi Ljeningovi pristali 600 izmed 1000 glasov. Černov in Skoblov sta ostala v načelnistvu in ništa skupaj s čedzajem in čereteljem odstopila. Delavski in vojaški svet je torej popolnoma v rokah maksimalistov.

Lugano, 28. septembra. »Corriere della sera« poroča iz Petrograda: Stališče Kerenskiga je resno ogroženo in omajano.

Kljub temu je težko misliti, da bi Kerenski, prostovoljno odstopil, ker bi s tem preusvo Evropo priznal, da je politična moč v Rusiji prešla popolnoma na petrogradske delavski in vojaški svet. Na drugi strani pa je težko misliti, da bi se Kerenski upiral, ker je ta organizacija dobila že prevel moč. Zato odloga Kerenski iz političnih nagibov svoj povratek iz glavnega stana v Petrograd.

Secolo. poroča iz Petrograda, da n nobenega dvoma več, da je bil Kornilov od Kerenskiga izdan. Kakor je sporočil ruski veleposlanik v Washingtonu ameriško mu acesopisju, je obstojal med Kornilovom in Kerenskim dogovor, da z vojaško silo potlačita ekstremiste. V zadnjem trenutku pa se je Kerenski umaknil pred ekstremisti.

Stockholm, 27. septembra. (Kor. ur.) Iz Petrograda: Novi sklep delavskega in vojaškega sveta proti udeležbi kadetov na vladi otežkoča Kerenskemu sestavo vlade. Černov nadaljuje svojo kampanjo proti Kerenskemu, da bi sam stopil na čelo socialističnega ministrstva. Z izstopom Tereščenka je doseženo, da je sedaj ruski kabinet sestavljen izključno iz socialistov.

Petrograd, 28. septembra. (Kor. ur.) Listi beležijo vest, da se je Ljening vrnil v Petrograd. Notranji minister je baje ukazal, da ga je, če bi se pokazal v Petrogradu, aretirati, da se pa aretacija ne sme izvršiti v zborovalnici demokratične konference.

Stockholm, 28. septembra. »Kölnische Zeitung« poroča po izpovedih beguncev iz Petrograda, da so na nasvet angleškega veleposlanika zbežali iz Petrograda. Vse Petrograd z grozo in napetostjo pričakuje težke nemire, ki jih pripravlja boljševiki, da strmoglavijo Kerenskiga. Nepristano se vrše pogajanja med Kerenskim in njegovimi nasprotniki. Razpoloženje v Moskvi, v provinci in v velikem delu armade je popolnoma nejasno.

Stockholm, 28. septembra. Iz Petrograda poročajo: Od 14. do 20. septembra je zapustilo 50.000 oseb rusko stolico. Tudi ministrstva so se že preselila.

Ženeva, 27. septembra. »Matin« poroča iz Petrograda, da namerava sovjet osvoboditi samo zapeljane Kornilova in aretirati Kerenskiga zaradi veleizdaje. List misli, da bo morda načrt sovjeta dobil večino.

KRITIČEN POLOŽAJ NA FINSKEM.

Stockholm, 27. septembra. (Kor. ur.) Iz Haparande poročajo, da namerava Nekrasov z oboroženo silo preprečiti za jutri sklicani finski deželni zbor. Domneva se pa, da se bo garnizija v Helsingforsu uprla.

Politične vesti.

Tržaška slovenska duhovščina za deklaracijsko politiko. Na sestanku slovenske duhovščine v Trstu dne 20. septembra 1917 je bila soglasno sprejeta izjava, ki pravi: Slovenska duhovščina tržaško - kopske škofije, zbrana na sestanku v Trstu dne 20. septembra 1917, z navdušenjem pozdravlja deklaracijo »Jugoslovanskega kluba« na Dunaju z dne 30. maja t. l., katere čimprej izvedba naj prinese našemu narodu svobodno in samostojno jugoslovansko državo pod habsburškim žezlom, ter izjavo, izdano dne 15. septembra 1917 v Ljubljani, podpisano od zastopnikov cerkve ter slovenskih političnih strank na Kranjskem ter se jim s celim srcem in v polnem obsegu pridružuje.

Neznosne razmere pri Južni železnici. Z Dunaja nam poročajo: Odposlanstvo jugoslovanskega uradništva in poduradništva Južne železnice je došlo v Jugoslovanski klub s prošnjo, izposlovati pomoč proti neznosnim razmeram, ki vladajo pri Južni železnici, proti preganjanju in premeščanju oseb iz političnih ozirih. Izročena spomenica navaja podrobno vsak posamičen slučaj, ki je tudi dokazan. V dolgotrajni konferenci, katere so se od strani kluba udeležili: dr. Korošec, dr. Ravnihar, dr. Benkovič, vitez Pogačnik, dr. Pogačnik in prof. Verstovšek, se je obirno razpravljalo o vseh pritožbah naših železničarjev. Jugoslovanski klub je zagotovil svojo pomoč, da bo posredoval na vseh merodajnih mestih. — g. —

Italijanski poslanci pri ministrskem predsedniku. »L' Eco« poroča, da so lili poslanci dr. Conci, dr. Degasperi in dr. Bugato na povabilo pri ministrskem predsedniku. Razložili so mu razne težnje iz dežel, katere zastopajo in ministrski predsednik dr. Seidler je razpravljal z njimi nekatere izmed teh.

Končno jih je povabil, naj nadaljujejo razgovor z njim na temelju spomenice, v kateri naj razložijo vse svoje težnje in zahteve.

— **Avstrija in mir.** »Avstrijska politična družba« na Dunaju je že nekaj časa na sumu, da bi vnetja za politiko onih strank in stranic, ki si laste monopol za zastopstvo nemških in državnih interesov. Eden merodajnih članov te družbe, komercialni svetnik Julij Meindl, ki spada med največje avstrijske trgovce ter industrialce, je posebno izpostavljen več ali manj ostrim napadom, pač ker ne prisega na posamezne klišeje, nego je iz spoznanja za blagor monarhije vnet za porazumljenje med narodi, da bi postala Avstrija zopet srečna in gospodarsko trdna. »Avstrijska politična družba« je imela dne 17. julija t. l. na Dunaju zborovanje, na katerem so bili zbrani jako odlični člani poslanske in gospodske zbornice in sicer pripadniki različnih strank ter druge v političnem in gospodarskem življenju veljavne osebnosti. Izmed jugoslovanskih poslancev sta bila na tem zborovanju navzoča dr. Korosec in dr. Krek. O tem zborovanju je izšla zdaj prav zanimiva brošura (založba Karol Herrmann na Dunaju), ki podaja vsebino govorov, ki so jih imeli v tej družbi komercialni svetnik Meindl, glavni urednik Bösbauer, dvorni svetnik in član gospodske zbornice Lammasch, poslanec dr. Krek, profesor Förster iz Monakova, dvorni svetnik prof. baron Schwind, drž. poslanec dr. Redlich, ukrajinski poslanec Romančuk, češki soc. dem. poslanec dr. Šmeral in pisatelj dr. Ludwig iz Berlina. Zaradi pomanjkanja papirja nam ni mogoče, da bi podali obširnejši izvod iz te brošure in se moramo omejiti na to, da nanjo opozorimo vse one kroge, ki se zanimajo za nove struje o avstrijski javnosti. To namreč stoji, da so dobile na omenjenem zborovanju izraza nove misli o potrebah in nalogah naše države in o pogojih za njeno pomlajenje in za fundamente njenega procvita.

— **Neue Freie Presse o angleških težnjah glede internacionaliziranja jugoslovanskega vprašanja.** »N. Fr. P.« je prinesla te dni: Za Dalmacijo se potegujejo Italija, Srbija in Hrvatska. Nekateri angleški listi k odgovoru centralnih držav na papežovo noto vprašujejo: Zakaj se v odgovoru cesarja Karla nič ne čuje o Srbiji. Mi vidimo neprestano, da ententa, zlasti Angleška, želi internacionalizirati odnose med jugoslovanskimi narodi, da to vprašanje prenese na mirovno konferenco, da bi postala varstvena oblast in si pridobila možnost, da se vmeša v naše notranje razmere, in da bi s Srbijo napravila zapreko, ki naj bi nam zaprla pot na vzhod. »N. Fr. P.« je proti temu, da se tudi v monarhiji sami oglašajo lastitelji Dalmacije k onim med sovražniki. Navaja italijansko prizadevanje, krški dogovor, jugoslovansko deklaracijo itd., pa izvaja končno: Dalmacija pripada Avstriji. Monarhija ali samo Ogrsko gotovo ne more ničesar dobiti, ako se vlačijo bodočnost Dalmacije v svetovno vojno in ako se ponovno iziva spor o Dalmaciji. Sovražniki bodo izkoristili izjave, ki dajejo vtisk, kakor da je Dalmacija na pol brez gospodarja in kakor da nima nikake zveze z državama monarhije. Narodni pokret v jugoslovanskih kraljih monarhije se samo postruje z dviganjem dalmatinskega vprašanja. Angleška hoče internacionalizirati bodočnost Dalmacije. Ze iz tega razloga bi ta spor ne bil smel uradno priti na površje. Avstrija brez Dalmacije bi bila odsekana od Balkana, od Srbije, Bolgarije, Egejskega morja, kakor bi mogla samo preko »ogrskega področja«, ako bi se Dalmacija priključila Hrvatski in kroni sv. Štefana. — Iz vsega tega se vidi velika važnost dalmatinskega vprašanja, katero pa se ne more kar tako zamolčati, kakor bi rada videla »N. Fr. P.«. Kaj mislimo mi Jugoslavlani o Dalmaciji, je obseženo v naši deklaraciji z dne 30. maja t. l.

— **O novi jugoslovanski reviji.** ki izhaja v Ženevi kot organ londonskega Jugoslovanskega odbora, poroča budimpeštanski »Vilag«: Srbski in jugoslovanski ubežniki so si vzeli za smoter, da se bojujejo za bitje vseh prastarih jugoslovanskih narodov in za ustanovitev neodvisne, demokratične, federativne Jugoslavije. Državno upravo je treba decentralizirati, da se bo moglo razvijati vsako ozemlje po svojih možnostih. Jugoslavija zahteva popolno enakopravnost veroizpovedani. Upravno se država ne sme postaviti na načela tradicije, ampak na socialna načela in združiti se imajo samo socialno in gospodarsko enaki elementi. Za jugoslovanske skupine, ki bi bile v državi, zahteva Jugoslavija popolno svobodo v jeziku in narodnih posebnostih. Zahteva toleranco in popolno demokracijo v državi brez razrednih razlik. Jugoslavija kot država ne sme imeti »podložnikov«, ampak samo »državljanov«. Izključena mora biti nadvlada posameznih ozemelj ali skupin. Volilna pravica mora biti splošna, enaka, tajna, direktna in proporcionalna.

— **O krškem dogovoru objavila »Česká Demokracie«** še sledeče podrobnosti: »Ententni in neententni listi pišejo z velikim poudarkom o takozva-

nem krškem manifestu, ki je bil izdan po posvetovanjih zastopnikov »Jugoslovanskega komiteja« v Londonu (dr. Trumbičem) z ministrskim predsednikom Pašičem in člani srbskega kabineta. Dopolnjujemo samo, da se je vršila krška konferenca v juliju, neposredno pred balkansko konferenco v Londonu, dočim so se vršila pri nas znana praška posvetovanja. Na teh praških posvetovanjih bi se naj bil ustvaril protitež proti Krku in učinkovito sta posegla vmes Šmeral in Peniček (izdajatelj dunajske oficijozne »Slavische Korrespondenz«) kot aranzirane »mednarodnega boja«. Kot oznanjujejo listi, sta krški manifest prej odobrili angleška in ruska vlada. Sporazum z Italijo bi se naj bil dosegel na londonski konferenci, oziroma povodom poznejšega Pašičevega obiska v Rimu. (Kakor se je poročalo, ta sporazum ni bil dosežen. Op. ur.)

— **Oklic na Nemce v Avstriji.** Več nemških članov gospodske zbornice, nemških poslancev, županov in zastopnikov političnih in gospodarskih združenj je izdalo oklic na Nemce v Avstriji, v katerem se vnevaajo za to, da se morajo mirovni cilji naše monarhije vjemati z nemškimi, in protestirajo proti možnosti, da bi imeli sovražniki na mirovnem kongresu priliko, posegati v avstrijske notranje razmere.

— **Franjo Supilo — umrl!** »Corriere della sera« javlja iz Londona, da je ondi umrl hrvatski politik in bivši hrvatski poslanec Franjo Supilo. List pravi, da je Supilo že pred leti kazal znake duševne zmedenosti, ki so se nekaj mesec sem mučnejše pojavili, vsled česar je bil izročen v bolnišnico. »Corriere della sera« pravi, da je Italija s Supilom izgubila enega svojih najboljših prijateljev med Jugoslavlani. — Tako poroča brzojavka iz Lugana, a koliko je na njej resnice, nismo v stanu presoditi.

— **Prvo avstro - ogrsko črnogorsko brodrsko društvo.** Ker je plovba na Skadarskem jezeru obsežna, se je ustanovilo »Prvo avstro - ogrsko črnogorsko brodrsko društvo«, ki bo pozneje opravljalo tudi promet z Jadranskim morjem. Delniška glavnica znaša 3 milijone. Društvo ima za sedaj 2 parobroda in 8 jadernic. Ravnatelj je pa Andrej Rohmann iz Nürnberga. Brez tega bi društvo najbrže ne moglo obstajati.

— **Alice Schalek.** »Neue Fr. Pr.« ima posebno poročevalko na bojiščih. Piše se Alice Schalek, ki je priobčila že polno popisov bojišč in dogodkov in je tudi predavala po raznih krajih, tako tudi v Ljubljani. V inostu je imela predavanje, ki je vzbudilo veliko pozornost in mnogo spodbudilo. Nekateri nemški poslanci, na čelu Meixner in Jeržabek, so zbog te Alice Schalek stavili na domobranskega ministra vprašanje, v katerem pravilo med drugim: Ali je znano gospodu domobranskemu ministru, da spada Alice Schalek v ono skupino ljudi, ki so morali biti povsodi poleg in so tudi dosegli, da so bili »navzoči med drugimi« pri umiranju hrabrih vojakov? Njeni podlistki, polni priličenih senzacij in prevročih radovednosti, so spravili vsled patronance strani c. in kr. vojnoporočevalskega stana oficijelno v stik z mrtvimi ljudskega borenja pustolovsko nagnjenje ženske, ki se je zmedla v svojih najprimitivnejših instinktih. Te emancipirani neženki se je dala prilika, zadovoljiti svoje razdražene živce s fotografiranjem trupel in s predavanji po mestih o dogodkih in strelskih jarkih in pri izvidnih oficirjih. Ton predavanj in podlistkov naravnost žali neizmerno bol in trpljenje bojevnikov itd. Poslanci so zahtevali varnost pred senzacijsko in pustolovsko pohlepnostjo te ženske za naše vojake, ki se bore in umirajo za domovino. Domobranski minister je odgovoril, da pozicija vojnoporočevalskega stana ni oficijelna in ne sprejema nikakega jamstva za njeno poročanje. Cenzura se omejuje samo na to, da prepreči vesti o vojaških stvareh, katere morajo ostati tajne. Vojnoporočevalski stan si ne more lastiti kvalitete literarnega foruma in mora časopisju prepustiti, da presoja, ali se doposlane stvari priobčijo ali ne.

— **Cilj nemške vojne.** V Monakovem je izšla brošura »Cilj nemške vojne«, ki jo je spisal pangermanski publicist Class. Predvsem meni Class, da kolikor več sovražnikov ima Nemčija, toliko boljše za njo, ker bo toliko več plena, toliko več zemlje in odškodnine. Potem zahteva vsenemški Class: Belgija mora biti nemška; od Francije pridržati Nemčiji premo-govnike in rudokope v severni Franciji in Lotaringiji; »svetovno gospodstvo« Anglije mora biti odstranjeno. Anglija mora vrniti kolonije, opustiti Cipr, Gibraltar in Egipt; Japonska in Amerika morata vrniti, kar sta vzeli in plačati mastno odškodnino; Rusija mora odstopiti Nemčiji Kuronsko, Livonsko; Estonko in Litavo in od nje se morata odtrgati Finska in Ukrajina; Poljska se mora priključiti Nemčiji z določeno avtonomijo; Srbijo si razdelita Avstrija in Bolgarija; Črna gora mora pripasti Avstriji; Italija mora odstopiti neke obsejne dežele in se ekonomsko izročiti v roke Nemčiji; istotako Romunija. Nemčija mora dobiti h kolonijam še Kongo-Maroko, Tanger, Bizerto, Damiette, Djibuti, Gou, Ceylon, Senbang, Saigon, Azore, Kapverdske otoke, Diego na Madagaskarju in Suarez ... Taka brošura v današnjih časih, razposlana v stotisočih proizvodih med nemški narod!! Razsodni ljudje bi jo zavrgli in Classa poslali v blaznico.

Naprej naš polk „Cesarjevič“!

Pišejo nam: Prebivalstvo dežele Kranjske je z navdušenim veseljem pozdravilo Najvišje odlikovanje, ki ga je našemu domačemu polku naklonil cesar s tem, da je imenoval cesarjeviča Franca Jožefa Otona za polkovnika - imetnika c. in kr. pehotnemu polku št. 17 ter nadalje odredil, da se mora ta polk odslej zvati »Cesarjevič«. To odlikovanje je provzročilo, da sta profesor Anton Funtek in višji revident južne železnice Leopold Pahor za cesarjevičev polk zložila slovensko koračnico »Naprej naš polk „Cesarjevič!“! Skladba se je odposlala na Najvišje mesto s prošnjo, naj sprejme cesar koračnico za cesarjeviča kot imetnika c. in kr. pehotnega polka št. 17 Cesarjevič ter dovoli tatisniti izdajo, okrašeno s cesarjevičovo sliko za klavir, oziroma za klavir in petje s slovenskim besedilom in primernim posvetilom.

Kakor je te dni tukajšnje c. kr. deželno predsedništvo po ukazu c. kr. ministrstva za notranje stvari obvestilo oba avtorja, je N. V. L. cesarica sprejela koračnico ter dovolila, da se sme pri tatisniku naslovni list te skladbe opremiti s cesarjevičovo sliko in z naprošenim posvetilom.

Koračnica ima v izvirniku nastopno besedilo:

Naprej grmi junaška četa
čez hrib in dol, čez plan in grič.
To naša kri je brez trepetja,
ponosni polk »Cesarjevič«.

V deželi kranjski smo rojeni,
sinovi smo planin, poljan;
ves narod tam v ljubini eni
cesarju je in domu vdan.

Vihar divja, pekel rjovi,
bljuvajte strup, klevetnič!
Če klide dom, smo mi njegovi
bojnik in osvetniki!

Ob tla sovraže samopaše,
pravice Bog je naš vodnik.
»Za domovino!« gesto naše,
»Cesarjevič!« naš bojni krik!

Nemški prevod, ki je bil priložen prošnji, je oskrbel prof. Funtek sam.

Višji revident Pahor je vglasbil koračnico za orkester na lok in za orkester na pihala, za klavir, nadalje za klavir in moški zbor. Koračnica nima, ker je najprej namenjena preprostim vojakom, posebnih težav; toda ob vsej preprostosti je krepka, blagoljubna, kakor se je to izkazalo ob orkestralni preizkušnji; zategadelj se utegne hitro vdomačiti pri našem domačem polku.

Opomniti je treba, da sta oba poklonilna izvoda, za klavir, oziroma za klavir in zbor, ki ju je sprejela cesarica, opremljena s slikovitim naslovnim listom; izdelal je oba akademski slikar Franc Podrekar. Prvi kaže v levem kotu v medaljonski sliki cesarjeviča s polkovniški opravi in poleg posvetila sliče ljubljanskega mesta, Blejskega in Bohinjskega jezera v narodni ornamentiki; na drugem naslovnem listu pa je poleg posvetila naslikan strumen »Janez«, ko prihaja s planine in vihti razvito zastavo svojega polka.

Natančna posnetka obeh naslovnih listov je dal deželni glavar dr. Šusteršič napraviti za soško zbirko dežele kranjske; čez nekaj časa bosta javno razstavljena na ogled.

Klavirski izvod s slovenskim besedilom bo založila tukajšnja Katoliška bukvarna.

Vesti iz primorskih dežel.

Odlikovanje. Cesar je podelil srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne kolajne z meči v priznanje hrabrega zadržanja in izvrstnega službovanja pred sovražnikom nadpazniku finančne straže Ivanu Cutmannu, srebrni zaslužni križec s trakom hrabrostne kolajne višjim respicijentom finančne straže Francu Arkotu, Francu Erženju, Francu Kukarju, Adolfu Galasu, Valentinu Černetu, Ivanu Sketelju, Petru Čaharju, Stefanu Keniku in Josipu Žerjavu, vsi pri finančnem ravnateljstvu za Primorsko.

Odlikovanje. Najvišje pohvalno priznanje za izbornu službovanje je dobil odvetniški kandidat iz Gorice Rihard Faninger, nadporočnik in poveljnik na železniški postaji v Kragujevcu v Srbiji.

Iz ruskega vjetništva sta se oglašila Ivan Savrin iz St. Lovrenca pri Neblem - Biljana (Krimin) in Peter Ambrožič iz Zagrada pri Zdravščini. Nimata nobenega glasu od svojece. Naslov: Stancija Juzovo, Jekaterinoslavskaja gubernija, Aleksander Runih št. 35. — Ed.

Pred goriško izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole v Ljubljani (Dunajska cesta 38/II.) se prično prihodnji vsposobljenosti izpiti v ponedeljek, dne 12. novembra 1917. Pravilno opremljene, na pristojni okrajni šolski svet naslovljene prošnje je vložiti tako zgodaj, da bodo vsaj do 5. novembra t. l. v rokah ravnateljstva. — Primorsko učiteljstvo se opozarja, da je naučno ministrstvo prav izjemoma dovolilo, da se vračuna v zakonito dvajsetmesečno učiteljsko prakso službovanje na begunskih šolah, ustanovljenih in vzdrževanih po državnih ali drugih javnih oblastih za šoloobvezne begunske otroke, v svrhu polaganja usposobljenostnega izpita in sicer učiteljem, oziroma učiteljicam, ki poučujejo na takih šolah kot samostojni in samoodgovorni razredniki, oziroma razrednice.

Begunci občine Trzin pri Črni na Krki se pozivljajo, da takoj naznanijo svoj

natančni naslov podpisanemu. Istočasno naj vpošljejo natančen in vester popis (inventar) premičnin, katere so pustili na svojem domu. Resničnost navedenega v popisu, naj potrdita dve zanesljivi prič. Prepis popisa naj si vsak obdrži za lastno rabo. — Črnuče pri Ljubljani, pošta Jezica. — Fran Leban, občinski tajnik.

Naznanilo. Zupanstvo Bate uraduje sedaj v Zubi h. št. 3, pošta St. Vid pri Zatičini, Dolenjsko.

Glasbena šola, podružnica »Glasbene Matice« v Trstu, se prične v ponedeljek, dne 1. oktobra.

Istrska deželna upravna komisija v Pazinu. Nekateri oddelki istrskih deželnih uradov bodo premešeni iz Počreča v Pazin. Pošta za deželno upravno komisijo se ima nasloviti na Pazin.

Droginja v Dalmaciji. Grozdje se prodaja na trgu 4—5 K kilogram. Cena masti je okoli 500 K. Kilogram jabolk stane 3—4 K, breskev 4—7 K, kilogram testenin 24 K.

Begunec Stefan Humar, Vrhavč-Pertovti št. 52, občina Kal, naznanja, da stanuje sedaj s svojo družino v Dolgi Raki št. 4, pošta Raka pri Krškem, Kranjsko.

Poziv. Družina Trampuš iz Temnice št. 38 na Krasu, politični okraj Sežana, se pozivlja, da naznani sedanji svoj naslov »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani«, Dunajska cesta 38.

Kdo v kaj? Šušmelj Ernest iz Prvačine št. 129, sedaj v Konjicah - Lovatičev v Hercegovini, išče Marijo Šušmelj iz Ravnice pri Gorici in Andreja Pahorja iz Prvačine. Kdor kaj ve o dotičnih osebah, naj blagovolijo sporočiti na zgoraj navedeni naslov.

Kdo kaj ve? Viktorija Humar s Huma št. 5, sedaj v Ljubljani, Predškofijo št. 21, išče svojo sestro Uršulo Humar, ki se je nahajala pred padcem Gorice v goriški bolnišnici. Kdor kaj ve o njej, je naprošen, da poroča na zgoraj navedeni naslov. — Alojzij Furlan, K. u. k. Feldspital 803, I. oddelek, poizveduje po svojih starih, Franciški in Ivanu Furlanu, doma iz Tomčevce št. 46 pri Komnu.

Za mrtve so izkazani v seznamu izgub št. 611: Valentin Bregantič, črnovoj. topničar, rojen v Kojskem l. 1893, padel v maju 1917; Josip Erjavec, črnovoj. 97. pešp., rojen v Cerknem 1869, umrl 8. julija 1917; Fran Gorjup, črnovoj. četovodja 97. pešp., rojen v Kalu 1874, padel 2. julija 1917; Josip Kovačič, pešec 87. pešp., rojen v Naklem na Krasu 1895, padel 28. maja 1917; Fran Kristančič, bat. 40, rojen v Medani 1877, padel 29. julija 1917; Fran Marinič, 2. strel. p., dodeljen črnovoj. bat. 30, rojen v Kojskem 1890, padel 20. maja 1917; Bernard Marušič, 4. trdnj. polk, rojen v Opatinsku 1893, umrl 11. julija 1917; Miha Podkrasnik, 87. polka, rojen v Kalu 1893, padel 14. maja 1917; Makso Robič, 28. top. polk, rojen v Rihembergu 1877, padel 4. junija 1917; Stefan Sirk, 26. strel. polk, rojen v Sv. Križu pri Trstu 1884, padel 11. junija 1917; Stefan Širok, 7. lov. bat., rojen v Grgarju 1891, padel v juniju 1917; Jakob Sirotič, 7. lov. bat., rojen v Sovinjaku leta 1879, padel v juniju 1917; Josip Stanič, pom. del. morn., rojen v Brestovici leta 1859, umrl 16. jul. 1917; Miroslav Stapančič, 2. strel. p., rojen v Temnici 1898, padel 27. julija 1917.

Za mrtve so izkazani v seznamu izgub št. 611: Valentin Bregantič, črnovoj. topničar, rojen v Kojskem l. 1893, padel v maju 1917; Josip Erjavec, črnovoj. 97. pešp., rojen v Cerknem 1869, umrl 8. julija 1917; Fran Gorjup, črnovoj. četovodja 97. pešp., rojen v Kalu 1874, padel 2. julija 1917; Josip Kovačič, pešec 87. pešp., rojen v Naklem na Krasu 1895, padel 28. maja 1917; Fran Kristančič, bat. 40, rojen v Medani 1877, padel 29. julija 1917; Fran Marinič, 2. strel. p., dodeljen črnovoj. bat. 30, rojen v Kojskem 1890, padel 20. maja 1917; Bernard Marušič, 4. trdnj. polk, rojen v Opatinsku 1893, umrl 11. julija 1917; Miha Podkrasnik, 87. polka, rojen v Kalu 1893, padel 14. maja 1917; Makso Robič, 28. top. polk, rojen v Rihembergu 1877, padel 4. junija 1917; Stefan Sirk, 26. strel. polk, rojen v Sv. Križu pri Trstu 1884, padel 11. junija 1917; Stefan Širok, 7. lov. bat., rojen v Grgarju 1891, padel v juniju 1917; Jakob Sirotič, 7. lov. bat., rojen v Sovinjaku leta 1879, padel v juniju 1917; Josip Stanič, pom. del. morn., rojen v Brestovici leta 1859, umrl 16. jul. 1917; Miroslav Stapančič, 2. strel. p., rojen v Temnici 1898, padel 27. julija 1917.

Za mrtve so izkazani v seznamu izgub št. 611: Valentin Bregantič, črnovoj. topničar, rojen v Kojskem l. 1893, padel v maju 1917; Josip Erjavec, črnovoj. 97. pešp., rojen v Cerknem 1869, umrl 8. julija 1917; Fran Gorjup, črnovoj. četovodja 97. pešp., rojen v Kalu 1874, padel 2. julija 1917; Josip Kovačič, pešec 87. pešp., rojen v Naklem na Krasu 1895, padel 28. maja 1917; Fran Kristančič, bat. 40, rojen v Medani 1877, padel 29. julija 1917; Fran Marinič, 2. strel. p., dodeljen črnovoj. bat. 30, rojen v Kojskem 1890, padel 20. maja 1917; Bernard Marušič, 4. trdnj. polk, rojen v Opatinsku 1893, umrl 11. julija 1917; Miha Podkrasnik, 87. polka, rojen v Kalu 1893, padel 14. maja 1917; Makso Robič, 28. top. polk, rojen v Rihembergu 1877, padel 4. junija 1917; Stefan Sirk, 26. strel. polk, rojen v Sv. Križu pri Trstu 1884, padel 11. junija 1917; Stefan Širok, 7. lov. bat., rojen v Grgarju 1891, padel v juniju 1917; Jakob Sirotič, 7. lov. bat., rojen v Sovinjaku leta 1879, padel v juniju 1917; Josip Stanič, pom. del. morn., rojen v Brestovici leta 1859, umrl 16. jul. 1917; Miroslav Stapančič, 2. strel. p., rojen v Temnici 1898, padel 27. julija 1917.

Za mrtve so izkazani v seznamu izgub št. 611: Valentin Bregantič, črnovoj. topničar, rojen v Kojskem l. 1893, padel v maju 1917; Josip Erjavec, črnovoj. 97. pešp., rojen v Cerknem 1869, umrl 8. julija 1917; Fran Gorjup, črnovoj. četovodja 97. pešp., rojen v Kalu 1874, padel 2. julija 1917; Josip Kovačič, pešec 87. pešp., rojen v Naklem na Krasu 1895, padel 28. maja 1917; Fran Kristančič, bat. 40, rojen v Medani 1877, padel 29. julija 1917; Fran Marinič, 2. strel. p., dodeljen črnovoj. bat. 30, rojen v Kojskem 1890, padel 20. maja 1917; Bernard Marušič, 4. trdnj. polk, rojen v Opatinsku 1893, umrl 11. julija 1917; Miha Podkrasnik, 87. polka, rojen v Kalu 1893, padel 14. maja 1917; Makso Robič, 28. top. polk, rojen v Rihembergu 1877, padel 4. junija 1917; Stefan Sirk, 26. strel. polk, rojen v Sv. Križu pri Trstu 1884, padel 11. junija 1917; Stefan Širok, 7. lov. bat., rojen v Grgarju 1891, padel v juniju 1917; Jakob Sirotič, 7. lov. bat., rojen v Sovinjaku leta 1879, padel v juniju 1917; Josip Stanič, pom. del. morn., rojen v Brestovici leta 1859, umrl 16. jul. 1917; Miroslav Stapančič, 2. strel. p., rojen v Temnici 1898, padel 27. julija 1917.

Za mrtve so izkazani v seznamu izgub št. 611: Valentin Bregantič, črnovoj. topničar, rojen v Kojskem l. 1893, padel v maju 1917; Josip Erjavec, črnovoj. 97. pešp., rojen v Cerknem 1869, umrl 8. julija 1917; Fran Gorjup, črnovoj. četovodja 97. pešp., rojen v Kalu 1874, padel 2. julija 1917; Josip Kovačič, pešec 87. pešp., rojen v Naklem na Krasu 1895, padel 28. maja 1917; Fran Kristančič, bat. 40, rojen v Medani 1877, padel 29. julija 1917; Fran Marinič, 2. strel. p., dodeljen črnovoj. bat. 30, rojen v Kojskem 1890, padel 20. maja 1917; Bernard Marušič, 4. trdnj. polk, rojen v Opatinsku 1893, umrl 11. julija 1917; Miha Podkrasnik, 87. polka, rojen v Kalu 1893, padel 14. maja 1917; Makso Robič, 28. top. polk, rojen v Rihembergu 1877, padel 4. junija 1917; Stefan Sirk, 26. strel. polk, rojen v Sv. Križu pri Trstu 1884, padel 11. junija 1917; Stefan Širok, 7. lov. bat., rojen v Grgarju 1891, padel v juniju 1917; Jakob Sirotič, 7. lov. bat., rojen v Sovinjaku leta 1879, padel v juniju 1917; Josip Stanič, pom. del. morn., rojen v Brestovici leta 1859, umrl 16. jul. 1917; Miroslav Stapančič, 2. strel. p., rojen v Temnici 1898, padel 27. julija 1917.

Za mrtve so izkazani v seznamu izgub št. 611: Valentin Bregantič, črnovoj. topničar, rojen v Kojskem l. 1893, padel v maju 1917; Josip Erjavec, črnovoj. 97. pešp., rojen v Cerknem 1869, umrl 8. julija 1917; Fran Gorjup, črnovoj. četovodja 97. pešp., rojen v Kalu 1874, padel 2. julija 1917; Josip Kovačič, pešec 87. pešp., rojen v Naklem na Krasu 1895, padel 28. maja 1917; Fran Kristančič, bat. 40, rojen v Medani 1877, padel 29. julija 1917; Fran Marinič, 2. strel. p., dodeljen črnovoj. bat. 30, rojen v Kojskem 1890, padel 20. maja 1917; Bernard Marušič, 4. trdnj. polk, rojen v Opatinsku 1893, umrl 11. julija 1917; Miha Podkrasnik, 87. polka, rojen v Kalu 1893, padel 14. maja 1917; Makso Robič, 28. top. polk, rojen v Rihembergu 1877, padel 4. junija 1917; Stefan Sirk, 26. strel. polk, rojen v Sv. Križu pri Trstu 1884, padel 11. junija 1917; Stefan Širok, 7. lov. bat., rojen v Grgarju 1891, padel v juniju 1917; Jakob Sirotič, 7. lov. bat., rojen v Sovinjaku leta 1879, padel v juniju 1917; Josip Stanič, pom. del. morn., rojen v Brestovici leta 1859, umrl 16. jul. 1917; Miroslav Stapančič, 2. strel. p., rojen v Temnici 1898, padel 27. julija 1917.

Za mrtve so izkazani v seznamu izgub št. 611: Valentin Bregantič, črnovoj. topničar, rojen v Kojskem l. 1893, padel v maju 1917; Josip Erjavec, črnovoj. 97. pešp., rojen v Cerknem 1869, umrl 8. julija 1917; Fran Gorjup, črnovoj. četovodja 97. pešp., rojen v Kalu 1874, padel 2. julija 1917; Josip Kovačič, pešec 87. pešp., rojen v Naklem na Krasu 1895, padel 28. maja 1917; Fran Kristančič, bat. 40, rojen v Medani 1877, padel 29. julija 1917; Fran Marinič, 2. strel. p., dodeljen črnovoj. bat. 30, rojen v Kojskem 1890, padel 20. maja 1917; Bernard Marušič, 4. trdnj. polk, rojen v Opatinsku 1893, umrl 11. julija 1917; Miha Podkrasnik, 87. polka, rojen v Kalu 1893, padel 14. maja 1917; Makso Robič, 28. top. polk, rojen v Rihembergu 1877, padel 4. junija 1917; Stefan Sirk, 26. strel. polk, rojen v Sv. Križu pri Trstu 1884, padel 11. junija 1917; Stefan Širok, 7. lov. bat., rojen v Grgarju 1891, padel v juniju 1917; Jakob Sirotič, 7. lov. bat., rojen v Sovinjaku leta 1879, padel v juniju 1917; Josip Stanič, pom. del. morn., rojen v Brestovici leta 1859, umrl 16. jul. 1917; Miroslav Stapančič, 2. strel. p., rojen v Temnici 1898, padel 27. julija 1917.

Za mrtve so izkazani v seznamu izgub št. 611: Valentin Bregantič, črnovoj. topničar, rojen v Kojskem l. 1893, padel v maju 1917; Josip Erjavec, črnovoj. 97. pešp., rojen v Cerknem 1869, umrl 8. julija 1917; Fran Gorjup, črnovoj. četovodja 97. pešp., rojen v Kalu 1874, padel 2. julija 1917; Josip Kovačič, pešec 87. pešp., rojen v Naklem na Krasu 1895, padel 28. maja 1917; Fran Kristančič, bat. 40, rojen v Medani 1877, padel 29. julija 1917; Fran Marinič, 2. strel. p., dodeljen črnovoj. bat. 30, rojen v Kojskem 1890, padel 20. maja 1917; Bernard Marušič, 4. trdnj. polk, rojen v Opatinsku 1893, umrl 11. julija 1917; Miha Podkrasnik, 87. polka, rojen v Kalu 1893, padel 14. maja 1917; Makso Robič, 28. top. polk, rojen v Rihembergu 1877, padel 4. junija 1917; Stefan Sirk, 26. strel. polk, rojen v Sv. Križu pri Trstu 1884, padel 11. junija 1917; Stefan Širok, 7. lov. bat., rojen v Grgarju 1891, padel v juniju 1917; Jakob Sirotič, 7. lov. bat., rojen v Sovinjaku leta 1879, padel v juniju 1917; Josip Stanič, pom. del

bila denarnica z malo svoto denarja, in drugo v skupni vrednosti 30-40 K. Kdor dotičnega zasledil ali dotičnik sam se prost, naj odda v Kolizejo vrata 14.

Izgubljena je bila v nedeljo zvečer rjava listnica z denarjem in dokumenti na poti od pošte do Gradišča. Pošten najditelj naj jo proti nagradi odda pri upravnistvu »Slov. Naroda«.

Svari se pred nakupom srebrne cigaretnice doze s 6 zelenimi kamni (dva izpadla) in z monogramom I. M.

**Na privatnem učnem zavodu Legat v Mariboru na Dravi se pri-
žno z 2. okt. t. l. novi tečaji za stenografijo, strojeopisje, pravopisje, nastavek, računstvo in lepopisje. Traja-
jo 6 mesecev. Prospekti zastoj, Po-
jasnila od 11-12 dop. Maribor Vik-
trinhofova ul. 17 I. nadstropje.**

Aprovizacija.

Iz seje mestnega aprovizacijskega odbora, dne 29. septembra 1917. Izšla je ministrska naredba, ki ureja pro-
met s kurivom. Uvedejo se karte za kurivo z veljavnostjo od 4. novembra. S hišnimi polami se bo ugotovilo, ko-
liko imajo posamezne stranke premoga, oziroma drv. Stranke, ki imajo v svoji zalogi več kot 250 kg premoga in 5 m³ drv, ne dobe kart. Karte za kurivo lo-
čijo kurivo za kuho in kurjavo. V Ljubljani razdeljujejo premog premogariji na karte. Težave bodo s prevažanjem pre-
moga na dom in se bodo morale že stranke navaditi, da hodijo same iskat premog. Mestni občini je obljubljenega toliko premoga, da bo moglo biti pri naj-
večji štedljivosti shajati. — Prihodnji teden se razdeli na krušno karto po 1/2 kg moke za pecivo in 1/2 kg moke za kuho. — Mestna aprovi-
zacija je pričela, kot prevzemalica vse za Ljubljano določene masčobe, z raz-
deljevanjem s peha. I. okraj je že prišel na vrsto, drugi okraj dobi špeh v ponedeljek in ostali okraji v najkraj-
šem času. Aprovizacija pričakuje, da bo prebivalstvo vsaj pol leta lahko pre-
skrbela z mastjo. — Jajc ni. Dovolj je popolnoma izostal in je največje po-
manjkanje jajc v Ljubljani. Niti težko bolnih ni moglo preskrbeti za najnuj-
nejše potrebe. — Kupčija s sadjem se najugodnejše razvija. Občinstvo prav-
kar sega po sadju in ga je mestna aprovizacija že veliko razpečala. — Vse zelje je v ljubljanski okolici zaseženo na korist mestne aprovizacije. Vsak iz-
voz je odsljed prepovedan. Aprovizacija bo v največjem obsegu pričela s kisa-
njem zelja in si zagotovila kolikor mo-
goče veliko zalogo.

Sadje na rumene izkaznice C št. 1 do 800. Mestna aprovizacija bo od-
dajala sadje med stranke, ki imajo ru-
mene izkaznice s črko C, v ponedeljek popoldne dne 1. oktobra, na dvorišču
Sole na Ledini v Komenskovi ulici. Na
vrsto pridejo od 2. do pol 3. št. 1 do 100,
od pol 3. do 3. št. 100 do 200, od 3. do
pol 4. št. 200 do 300, od pol 4. do 4. št.
300 do 400, od 4. do pol 5. št. 400 do
500, od pol 5. do 5. št. 500 do 600, od 5.
do pol 6. št. 600 do 700, od pol 6. do 6.
št. 700 do 800. Vsaka oseba dobi 1 kg;
kilogram stane 40 v. Prinesite seboj
drobiž in posodo.

Špeh. Mestna aprovizacija je od-
dajala v petek dne 28. t. m. strankam
I. okraja špeh in sicer po 9 K kilogram.
Pojavilo se je nekaj strank, ki niso bi-
le s prejetim blagom zadovoljne. Ne-
katere izbirne gospodinjice so vrnille
špeh, češ, da ga ne morejo rabiti. Na-
znanjamo vsem strankam, da je špeh,
ki ga prodaja mestna aprovizacija, tak,
kakoršen so danes prašiči. Da sedaj
klavna živina vsled splošnega pomanj-
kanja krmil ni rejena, to ve vsak, in
slabo rejeni prašiči imajo slab špeh.
Stranke naj bodo torej pripravljene, da
ne dobe takega špeha, kakor so si ga
lahko izbirale v mirnih časih po stol-
nicah. Kdor ni zadovoljen s takim bla-
gom, kakor ga imamo sedaj, naj sploh
ne hodi k nam po špeh. Potrebni ljudi,
ki trpe pomanjkanje, je dovolj, in ki bo-
do gotovo zadovoljni s tem, kar jim
moremo pri sedanjih razmerah pri svoji
najboljši volji nuditi.

Špeh za II. okraj. Mestna aprovi-
zacija bo delila špeh na nova nakazila
strankam II. okraja v ponedeljek popol-
dne dne 1. oktobra na Poljanski cesti
št. 15. Določeni je tale red: Od 1. do pol
2. št. 1 do 150, od pol 2. do 2. št. 150
do 300, od 2. do pol 3. št. 300 do 450,
od pol 3. do 3. št. 450 do 600, od 3. do
pol 4. št. 600 do 750, od pol 4. do 4. št.
750 do 900, od 4. do pol 5. št. 900 do
1050, od pol 5. do 5. št. 1050 do 1200,
od 5. do pol 6. št. 1200 do 1350, od pol
6. do 6. št. 1350 do konca. Vsaka oseba
dobi četrtil kilograma. Kilogram stane
8 K 80 v.

Sejmi za prašiče na Kranjskem
prepovedani. Od današnjega dne naprej
se ustavi, oziroma prepovedo vsi pri-
goni, oziroma sejmi za prašiče v celi
deželi. — Promet s prašiči za plemo
in za rejo je torej le dopustljiv na-
ravnost med rejci in potom kranjskega
deželne mesta za vnovčevanje ži-
vine.

Razne stvari.

Papir za časopise. Trgovinsko mini-
strstvo je tudi za mesec oktober uveljavilo
omejitve v porabi papirja za časopise. To
je že strašno, kako se godi listom, ki na-
mno svojih papirjev.

Proces dr. Kranz. Vsakdo se še spo-
minja senzacionalnega procesa, ki se je vr-
šil proti predsedniku dunajske Depoziten-
banke dr. Kranzu. Ta je bil obsojen na de-
vet mesecev. Na njegovo ničnostno pritožbo
je najvišje sodišče določilo javno obravna-
vo na dan 17. oktobra.

Konferenca o valuti na Dunaju. Na
Dunaju so imeli dve zastopniki nemške-
ga, avstrijskega in ogrskega gospodarstva
posredovanje o naši valuti in o cenah
deviz. Slišalo se je pač mnogo bridkih pri-
tožb ali kaj konkretnega kar bi res poma-
galo, ni nihče povedal. Zborovalci so se
izrekli za ohranitev devizne centralne, a za
premembo predpisov glede dobivanja in
izdajanja deviz.

Veliki korupcijski proces, ki se je
sedaj vršil več tednov na Dunaju, je kon-
čan. Obsojeni so bili višji oskrbnik Leinwe-
ber na 12 let, oficijal Kodes na 10 let, višji
oficijal Matiarek na 6 let, višji oficijal Szut-
ka na 5 let, oficijal Reich na 6 mesecev,
oskrbnik Götzlinger na 8 mesecev, višji
oskrbnik Makarius in enoletni prostovollec
Mucha na 6 mesecev. Vsi obsojenci izgube
svoje vojaške šarže in odklopanja. Kar se
je pri obsojenih dobilo danega jim kot pod-
kupnino denarja, zapade v korist države.
Goljufije, ki jih je izvršila obsojena družba,
so bile veličanske.

Obleko iz papirja. Ni ne bombaža,
ne volne in zato so začeli izdelovati su-
kno iz papirja. Papirju je primešano nekaj
niti, dobljenih iz starih oblek in montur, a
glavna stvar je vendar papir. Svilene vo-
jaške čepice so že skoro vse iz papirja in
vojni vjetniki dobivajo tudi samo papir-
nate obleke. Tudi delavci v škodovih to-
varnah v Plzinu imajo obleke iz papirja.
Povpraševanje po papirnatem suknu je
tako veliko, da mu že ni mogoče ugoditi.
Meter papirnatega blaga velja 6 do 8 K.
Samo ena težava je: mokrata je tej obleki
jako nevarna.

Obsojen junak. Čevljar Stefan
Pappo se je tekom vojne prav imenito iz-
kazal in je bil odlikovan z bronasto, z ma-
lo srebrno in z veliko srebrno hrabrostno
svetinjjo. Tudi je postal četovodja in prišel
bi bil še naprej, da mu ni bila odrežena
noga. Odpuščen je bil kot invalid z mese-
no pristojbino 21 kron. Lotil se je zopet
čevljarstva, a izhajati ni mogel, ker ni
usnja in podplatov. Ko je dobil vendar tako
blago, si je pomagal iz denarne zadrege in
namesto da bi bil izdelal od lastnika blaga
naročene čevlje, je blago prodal. Zato je
bil v Pešti obsojen na 6 mesecev.

Avstrijska orožarna v Steyru.
Omenili smo že, kako ogromen dobiček je
izkazala avstrijska orožarna v Steyru. To
podjetje dela noč in dan in kar krmadi mi-
ljone. Lansko leto je bil predsednik te
družbe znani dr. Rudolf Sieghart, bivši
guverner Bodenreditanstalt. Ta je sedel
na Dunaju, je predsedoval nar sedam
upravnega odbora in je za to potesnil
443.000 K v enem letu. A upravni odbor
tudi ni nase pozabil. Že po društvenih pra-
vilah mu gredo prav mastne tantieme,
povrh teh pa si je še sam dovolil 515.000
kron. Ta stvar pa ni ostala prikrita in iz-
bruhnil je škandal in moral je ta denar
vrniti. Dobil je samo 577.667 kron. To je
pobasalo kak tucat gospodov. Podjetje ima
v službi kakih 15.000 delavcev, delniškega
kapitla ima 10,5 milijona, čistega dobička
pa je napravila lani 17,4 milijona. Vsa bi-
lanca tega zavoda je najhujša ob-
tožba državne uprave; ta orožarna
je državo leta in leta brezobzirno izko-
riščala, a nihče ni niti posku-
sil, da bi varoval občno korist
pred temi pijavkami. Zakaj ni drža-
va po vojnem zakonu prevzela tudi te oro-
žarne, kakor toliko drugih podjetij? Tako
se je družba nemških gospodov nažrla, da
se hoče razleteti, država pa nalaga trpe-
čemu ljudstvu vedno nova bremena.

Debeli ljudje, ki se hitro utrudijo
in obnemorejo, pri občutku napetosti v
telesu in drugih težkočah polnosčnosti,
dosežejo z uporabo naravne »Franz-
Josef grenčice« hitro izpraznenje brez
vsakega napenjanja trebušnih mišic.

Gospodarstvo.

Oklic kmetovalcem! Bliža se čas
seive lanu. Vsak kmetovalec naj si od
pridelanega lanenega semena pridrži za
setev le najboljši. Kdor nima semen-
skega lanenega semena ali pa ne zado-
sti, naj se obrne na naše pooblaščenice,
ki mu bodo seme sporazumno z nami
pravočasno preskrbeli. Naša glavna
zastopnika za Kranjsko sta gg. Mihael
Omahe in F. S. Skraba, oba v
Višnji gori na Dolenjskem. — Dolžnost
vsakega kmetovalca je, da letos vsaj še
enkrat toliko lanu poseje, kot pretečeno
leto; dolžnost vsakega, ki dosedaj ni
lanu sejati, je, da se obrne na naše po-

sredovalce in zahteva seme ter kolikor
le mogoče veliko lanu poseje. — Da
kar največ lanenega semena in predvsa
pridelamo, ni le v prid vsakega posa-
meznega kmetovalca, temveč tudi v
splošno državno korist, kajti naše pre-
divo in laneno seme nam je v veliki me-
ri pripomoglo, da so se gotovi načrti
sovražnikov izjalovili; pa tudi po vojski
bo velike važnosti, da bomo imeli sami
zadosti predvsa in lanenega semena,
ter postanemo vsled tega neodvisni od
sedaj nam sovražnega inozemstva, kar
bo zopet kmetovalcem le v korist. Zato
Vas prosimo, zahtevajte od naših po-
oblaščenecv vprašalne pole, ki jih naj-
hitreje in natančno izpolnite, ter oddajte
pristojnemu županstvu, da na ta način
dobimo natančen pregled in da nam bo
mogoče Vas pravočasno podpirati z no-
vim semenskim lanenim semenom. —
Avstrij. centrala za predvsa, Trzinov.

Darila.

Za okrepčevalnico je darovala gospa
Melanija Luckmann na Dunaju 25 K mesto
venca na krsto umrlemu dvornemu svetni-
ku v p. dr. Josipu pl. Račiču. — Gdč. Balbi-
na Smole je darovala okrepčevalni mesto
venca na krsto umrlemu dvornemu svetni-
ku v p. dr. Josipu pl. Račiču 50 K.

Upravnistvu naših listov so poslali:
Za Ciril - Metodovo družbo: Lovro
Petovar, Ivanjovski, 30 K, namesto venca
ranikemu dobremu prijatelju Cirilu Gomzi,
Ormož. — Slovenci enoletne rezervne čast-
niške šole pešpolka 17 in gor. st. 2 v Münz-
zuchlagu pri poslovnem večeru 40 K. —
Gdč. Tonačka Milavčeva v Ljubljani, 10 K,
mesto cvetk na krsto nepozabnemu prijate-
lju Franu Maselj - Podlimbarskemu. —
Skupaj 80 K.
Za »Domovino«: Gosp. Jaklič iz Ljub-
ljane, 10 K.
Srčna hvala!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Krasno graščinsko posestvo
na Kranjskem, se radi razmeri prodaja.
Vpraša se pismeno pod »A. B. C. 3281«
na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

MATTONIS
JEDINSTVEN
V SVOJEM
ANALITIČNOJ
KAKVOČI

GISSHUBLER
ČISTI PRIRODNI ALKALIK
KISELI IZVOR

Fani Donaj
trgovska učenka

včeraj ob 11. uri ponoči v 16. letu
nenadoma preminula trag. čne smrti.
Počivaj v miru!

Ljubljana, 29. septembra 1917.

Žalnožni ostali.

Antonija Vitamvas
vdova rač. podlastnika

v soboto, dne 19. t. m. ob 7. uri zjutraj, previdena s tolažili
sv. vere, boguvdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v nedeljo, dne 30.
septembra 1917 ob 5. uri popoldne iz mrtvašnice v deželni
bolnici na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

V LJUBLJANI, dne 29. septembra 1917.

Antonija Bilek, mati.
Valerija Ferdinand, siroti.

3333

Odda se takoj **dve meblovani sobi**
za enega ali dva gos. o. 3269
Kje, pove upravnistvo »Slovensk. Naroda«.

Imam na razpolago 10000 do 15000 K,
ki jih dam kot 3248

posojilo na hišo v mestu.
Kdo, pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Deklico brez starišev
5 do 10 let staro, nadarjeno, ter živahnega
značaja, vzajem kot za svojo. Ponudbe
s sliko pod »Svoja 3231« na upravnistvo
»Slovenskega Naroda«. 3231

Uraški vajenec
v n. n. ju že 18 mesecev, nastavi nadaljni
poduk, pogoj: hrana in stanovanje brez-
plačno pri moštru. 3271
Naslov se izve v upravi »Slov. Naroda«.

Blagajničarka
za večje trgovino, se takoj sprejme.
Sprejme se le taka, ki ima izpraznjen kot
blagajničarka. Ponudbe pod »Štev. 7090/
3300« na upravnistvo »Slov. Naroda«.

Prodajalka
starejša moč v več letnih spricvalih, želi
primerne službe v kakem trgu ali na
deželi. Kdo pove upravnistvo »Slov. Nar.«
3270

Modistko in učenko
sprejme takoj Ivanka Stognar-
Vičič, modistinja, Ljubljana, Rimska
cesta št. 10. 3250

Kuži se, eventualno vzame v najem
hiša z vrtom
v kakem prometnem kraju na Kranjskem
ali Štajerskem. Ponudbe pod »Kranjsko
ali Štajersko/3282« na uprav. »Slov. Nar.«

Spretni šivilje
se sprejmejo takoj proti dobri plači.
Istotam tudi učenke.
Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Subo, dobro dozorelo
seme solčnih rož
kupi Mat. Dežman, Ljubljana,
Kopitarjeva ulica št. 6./II. nadst.

Trgovci! Gostilničarji!
KOCKE za juho!
zelo dobre vrste, 1000 za 27 kron,
najboljše kocke za golaš, 1000 kock 40 K.
Najboljše kocke za kisel-juho, 1000 kock 40 K
pošilja proti povzetju ali predplačilu tvrdka
IVAN UREK, Ljubljana,
Mestni trg št. 13. 3196

Prej v **F. Batjel** Prej v
Gorici. Gorici.
Ljubljana, Stari trg št. 28.

Moška in ženska
dvokolesa
s stare pnevmatike.

Šivalni stroji, gramofoni,
električne žepne svetilke že
kompletne od 2 K.
Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce
Mehanična delavnica
na Starem trgu št. 11
v shtičevi hiši poleg goriške kleti.

Veliki fantastični film iz starega veka
v 'KINO CENTRAL' v dežel. gledališču.
Sobota 29., nedelja 30. septembra, ponedeljek 1. oktobra:

Theophrastus Paracelsus.
Fantastični igrokaz v petih dejanjih.

**Velikanske množice sodelujočih. — Ljudski pri-
zori. — Sijajna oprema.**
Prvovrstna fotografija združena z napeto zanimivim dejanjem
jamči temu filmu največji uspeh.

Veliki vojni film:
Vojna v Vogez h **Veliki dobitok.**
Komična slika.

Od torka dalje:
Detektiv Harry Higgs v veliki detektivski drami:
Noga — sled.

Prodaja se dobro ohranjen
KLAVIR
Kje, pove upravnistvo »Slov. Naroda«. 3322

Šivalni stroj
se prodaja, Hrenova ul. 3./I. levo.

Na prodaj je
5 KONJ
Štrupl, Ljubljana, Radekega c. 14.

PRODAJALKA
boljša, samostojna moč z mnogoletno prakso
želi službo za takoj ali pozneje. Ponudbe
pod »Boljša mod/3251« na upr. »Sl. Nar.«

STANOVANJE
3-4 sobe s kuhinjo, se išče.
Ponudbe pod »3-4 sobe/3327« na
upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Kmetijsko društvo v Vipavi, išče
spretnega kletarja.
Nastop službe je takojšen. Ponudbe
naj se pošiljajo na omenjeno društvo.

Domača lekarna
obstoječa iz mnogih utenzilij, kakor zdrav-
niški mi in zobotehniški instrumenti, se
prodaja. — Več pove Kret, Sv. Jurij ob
Ščavnici, Štajersko. 3309

SOBE opremljene
ali prazne kakor tudi sobe s kuhinjo,
kdo jih ima, naj sporoči vrtarju
hotela »Slon«. 3323

Več tesarjev
in mizarjev
proti dobremu plačilu sprejme **ANTON**
STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica 11.

Gospod išče v bližini deželne vlade pri
samostojni gospoj, ali vdovi brez otrok
STANOVANJE in hrano.
Živez za dve osebi prispeva po večini sam.
Dopis pod »Viada/3291« na upravnistvo
»Slovenskega Naroda«. 3291

Kupi se dobro ohranjeno
motorno kolo.
Ponudbe z navedbo cene, motorjevega si-
stema in moči na uprav. »Slov. Naroda«
pod »Motor 3328«. 3326

Ključavničarski pomočnik
dober delavec, se sprejme. Nastop
lahko takoj. — Hrano dobi lahko pri
mojstru. Kje, pove uprav. »Slov. Nar.«
3298

Hiša v Mengšu
št. 56 (Kavkovo) s prostorno kletjo,
vrtom in velikim travnikom, se
prodaja. — Ponudbe je nasloviti do 8. ok-
tobra 1917 na Ljudsko posojilnico v
Ljubljani. 3306

Prodaja se lepa mlada
krava s teletom
ter lep mlad **KONJ**
za težko vožnjo radi pomanjkanja
krme pri Jos. Bergmanu v Ljubljani,
Poljanska cesta št. 67. 3311

Pri boljši rodbini brez majhnih otrok, išče
neženjen uradnik
hrano in stanovanje
mehirano sobo z električno lučjo. Živila
dobavi sam po dogovoru. — Ponudbe pod
»Uradnik IX. čin. razr. 3323« na uprav.
»Slov. Naroda«. 3324

Prodaja se več
hiš
v mestu Ljubljana in bližnji okolici.
Pojasnila daje pisarna dr. Ivana
Tavčarja, Sodna ulica št. 2. 3256

Radi preselitve prodam:
kredence (orehove les), salonske visoke ogledale, jedilni, kavni in čajni servis, zimsko suknjo, „Weltall und Menschheit“, „Österr. Recht“ — vse dobro ohranjeno. Naslov se izve v uprav. »Slov. Narod«.

Zamaške

nove in stare, kupi vsako množino trdka „Ljubljanska industrija probkovih zamaškov JELAČIN & Ko, Ljubljana. 2278

Večja množina izvrstnega, garantirano

pristnega sadnega mošta

je napredaj pri Albin Vodišku, Ljubljana, trgovina s sadjem in sadnim moštom na debelo, Spodnja Šiška št. 156. 3263

Vojnopoštne dopisnice.

1000 kosov vojnopoštne pisemskega papirja za 12 — kren.
K 3-50 za 1000; 100 vojaških ali ljubljenskih K 5—; umetniških razglednic K 6 razpošilja po povzetju 2969

Schleier-Jeva zaloga razglednic, Dunaj XVI/13, Brunnengasse 67. Ako ne ugaja, denar nazaj.

Slovenska družina v Sarajevu (Bosna) išče v službo, poštene in urno

DEKLE

ki je večša vseh domačih poslov, zna nekoliko kuhati in je vajena otrok. Plača 34 K, v slučaju dobre vporabnosti tudi več. Hrana dobra. Več se izve v Ljubljani, Gosposka ulica št. 4/L, (Franci), ali naravnost: Prof. S. Reich, Sarajevo, Boševce 18/a.

Kigijenična
manufaktura
Julij Singer
Dunaj I, Wiesingerstr. 8 F.
Ceniki z zdravniškim poukom gratis in fr. Zaprti, 30 vinarjev v znamkah. 134

Brinje

za kuhanje žganja oddaja

v večjih in manjših množinah trdka

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta šte. 2.

Pridno dekle za vse

tudi začetnica, slovenščine in nekaj nemščine zmožna, se proti dobremu ravnanju in mezdi takoj sprejme v boljšo in manjšo rodbino.

SOBA meblovana ali tudi ne s štedilnikom in koščkom vrta za obdelavo se ravnotam odda s 15. novembrom. 3324
Naslov pove uprav. »Slov. Narod«.

Primarij oddelka za očne bolezni deželne bolnice
dr. A. Botteri 3223
je otvoril svoj
ambulatorij v Beethovnovi ulici št. 6.
Ordinuje od 10. do 12. dop. in od 2. do 3. pop.

Srbečico, izpuščaie

odpravi kar najhitreje „Dr. Flescha originalno rujava mazilo“. Mali lonček K 1 60, veliki K 3—, družinska porcija K 9—. Dobiva se v lekarni „pri zlatem jelenu“, Marijin trg, Ljubljana.

Kostanjev, hrastov in bukov les

kupi vsako množino franko vagon 255

Strojilna tovarna Samsa & Co. v Ljubljani.

Vpošteva se le pismene ponudbe z navedbo cen.

Strojil za striženje las à 10 K.
Britve od 2—10 K. Brivski aparati, brivske klino

najboljše kakovosti po najnižjih cenah pri

A. WEISSBERG, Dunaj II, Untere Donaustrasse 23/S.

Specijalni cenik odd. W. gratis. Za trgovalce na gros cenik.

CUNJE

sukneno odrenko, stare in nove, kakor vse druge vrste povelane in volnene cunje, žakijevino, odeje, vrvi i. t. d. v vsaki množini kupuje po najvišji cen. **E. KOTZBEK v Kranju.**

Cunje, kosti, želod in divji kostani

kupuje po dnevnih cenah za c. in kr vojaško oblast edino pooblaščen trdka

Viktorija Panholzer
Pražakova ulica 4, Ljubljana, katera tudi želečim izda dovoljenje za pošiljatev. 3123

Za begunske tabele se rabi in kupi dobro ohranjeno

šivalne stroje!

Ponudbe z naslovom in ceno sprejema po dopisnici ali osebno trdka

IGN. VOK, Ljubljana, specialna trgovina šivalnih strojev in koles, Sodna ulica št. 7.

Subra z olastilnim gibljivim lesenim podpiatom. Ceniki na zahtevo!

Edina prodaja: 1732
Ca. Braunstein, Dunaj I, Griche-gasse 7.

Josip Jug

pleskarski in likarski mojster Ljubljana, Rimska c. 16.

se priporoča cenjenemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Jamčim da delam samo s pristnim trnčjem.

Solidna in točna postrežba.

=====

G. Flux

Gosposka ulica 4, 2556

I nadstropje, levo

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

Išče najmo: starejšo gospodino k 1 otroku. 50 K plače: več sobaric za Ljubljano in zunan. nekaj kuharic, deklet za vse. pestunje, postrežnice itd. — Inteligentno osebje kot prodajalke, blagajničarke, pisarice itd. najpogostejše priporoča. Pri vnanjih vprašanjih se prosi za odgovor znamka.

Kupi se vsaka, tudi najmanjša, množina dobro posušena

olupkov od hršek in jabolk
vsako posebej po 2 kreni kg in dobro posušene predalnice od hrškov in jabolk po 30 v. kilogram. Ponudbe in pošiljatev se prosi na na trdka Fran. Šec, Ljubljana.

Seydlin
Najbolje za za ba
135

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in savane do najfinjše

žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Naravnost naročnikom se pošilja s povzetjem.

K 1-20 K 1-20

TONI JAGER
Ljubljana, Zidovska ulica šte. 5.

Sablona s 16 monogrami, primerna za namizna priro. serviete, žepne robce in vseh vrst perila se dobiva pri

TONI JAGER

Ljubljana, Zidovska ulica šte. 5.

Jos. Rojina

modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške uniforme:
po meri
v najkrajšem času.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno

DELAVKE

za naše tovarne papirja in papirnih vrst se sprejmejo v Hermann-Papierfabrik, postaja Hermann-Papierfabrik pri Brestovčah, Zgornje Ogrsko.

Vinski kamen

suhe gobe, kumno, med, vošek, sveže in suhe sadje, smrekove storže, sploh vse deželne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske sode in vse vrste praznih vrec, kupi vsako množino po najvišjih cenah veletrgovina 2482

Anton Kolenc, Celje.

: ŠKATLJE :

za razpošiljanje jajc in sadja!

Škatle za poštno in vojnopoštne pošiljke v vseh velikostih priporoča

Kartonažna tovarna F. Bonač sin
3065 Ljubljana.

Slamnate šolne

za dom in

slamnate podolaste za v čevlje

sem začel izdelovati v toliko, da lahko ustrožem vsaki zahtevi in jih pripravim kot nadomestilo za drago usnjeno obutev, posebno za delo v sobah. 235

Poskusite, ne bode Vam žal.

Fr. Cerar,
tovarna slamnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

SIVI LASJE

človeka starajo.

IDEALNA

barvilna voda za lase

Regenerator za lase. Regenerator za lase.

trdke **Schneeweiss & Co.**

Perchtoldsdorf pri Dunaju
da lasem njihovo prvotno barvo zopet nazaj. Cena 4-50 K

Kupimo boraks, žveplo, 75 gr steklenice, zamaške po visokih cenah.

Tovarniško poslopje

nekdanje pivovarne v Mengau, z vodno močjo 35 HP, nastovanjskim poslopjem, hlevi in zemljišču okroglo 92 oralov

se prodaja. 3257

Ponudbe je nasloviti na Ljudsko posojilnico v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Sijajno lepo lice!

in mladostno svežo rožnato kožo ohranijo do pozne starosti žene in dekleta, če ubogajo moj nasvet. **Tišči prstovoljni zahtev!** Vse nečistosti kože, kot mozolji, pege, ogrci, lišaji, izpuščaji, gube in rdečica izginejo v kratkem **garantirano zanesljivo.** Pošljem Vam prepis tega zdravniškega preiskusnega **originalnega recepta** proti retouporiti **popolnoma zastoji.** Pišite zaupno ime na **D. Menschik, Dunaj 62, Fach I, Abt. 25.** Proti povračilu poštnine pošljem Vam tudi nasvet strogo diskretno glede upalnih grudij, izpadanju las in priljaja. 3295

Oklic kmetovalcem!

Bliža se čas setve lanu. Vsak kmetovalec naj si od pridelanega lanenega semena pridrži za setev le najboljše. Kdor nima semenskega lanenega semena ali pa ne zadosti, naj se obrne na naše pooblaščenke, ki mu bodo seme sporazumno z nami pravočasno preskrbeli. Naša glavna zastopnika za Kranjsko sta gg. Mihael Omahen in F. S. Škrabar, oba v Višnji Gori na Dolenjskem.

Dolžnost vsakega kmetovalca je, da letos vsaj še enkrat toliko lanu poseje, kot pretečeno leto; dolžnost vsakega, ki dosedaj ni lanu sejal je, da se obrne na naše posredovalce in zahteva seme ter kolikor le mogoče veliko lanu poseje!

Da kar največ lanenega semena in prediva pridelamo, ni le v prid vsakega posameznega kmetovalca, temveč tudi v splošno državno korist, kajti naše predivo in laneno seme nam je v veliki meri pripomoglo, da so se gotovi načrti sovražnikov izjalovili; pa tudi po vojski bo velike važnosti, da bomo imeli samo zadosti prediva in lanenega semena, ter postanemo vsled tega neodvisni od sedaj nam sovražnega inozemstva, kar bo zopet kmetovalcem le v korist.

Zato Vas prosimo, zahtevajte od naših pooblaščenecv vprašalne pole, ki jih kar najhitreje in natančno izpolnite, ter oddajte pristojnemu županstvu, da na ta način dobimo natančen pregled in da nam bo mogoče Vas pravočasno podpirati z novim semenskim lanenim semenom!

Avstrijska centrala za predivo, Trautenau. 3235

Odda se takoj

meblovana SOBA

dve mirna gospodinjama. 3277

Poižve se v upravništvu »Slov. Narod«.

Dobro ohranjeno

: moško KOLO :
se prodaja. Franc. Katon, Marije Terezije cesta št. 13/L, vrata 63, Ljubljana.

Kupim hišo z vrtom

v Ljubljani. Cena do 30.000 kron, Ponudbe se prosi pod „Kupovalce/3289“ na upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Za urarsko trgovino se išče za takoj izvežbana prodajalka.

Pismene ponudbe pod „Urarstvo/3317“ na upravništvu »Slovenskega Naroda«. 3317

Lep otročji voziček

se prodaja, Ulica na Grad št. 6. 3283

Kupim dobro ohranjeno

CITRE

eventuelno z notami vred. Cenj. ponudbe pod „Dobro ohranjene citre/3302“ na upravništvu »Slovenskega Naroda«. 3302

Učiteljica ali vzgojiteljica

se sprejme takoj k otrokom.

Znanje slovenskega in nemškega jezika, če mogoče tudi glasbe. — Ozira se samo na boljšo starejšo moč. Ponudbe na „Poštni predal št. 49, Ljubljana“. 3318

BUKOV GOZD

za izdelovanje drv, kakor tudi gotova drva se kupi po visoki ceni, na Kranjskem, ne daleč od železniške postaje. — Vzame se tudi večja njiva v sajam v okolici Ljubljane. — Ponudbe: Ljubljana Poštni predal št. 151. 3285

Mostne tehtnice

(Brückenwagen) vseh velikosti izdeluje

Ivan Rebek, mestni ključavničar Celje, Poljska ulica št. 14.

Prodaja se zelo ugodno popolnoma opremljena, izborna ohranjena, lepa

: OPRAVA :

za malo specerijsko trgovino, tudi se odda en stroj za izdelovanje testenine za pekarijo, ogled in pojanila pri trdnici Iv. A. Hartmann, nasl. Avg. Tomatič, Ljubljana. 3264

Nov, sladek

jabolčnik

in hruškovec

tudi star, čist, dober in poceni ter več vrst vina pošilja v vsaki množini nad 300 litrov **FRANC VILMAR, Gradec, Annenstrasse 61.**

Vsaka dama
naj čita mojo velezanimivo navodilo o
modernem negovanju grudi.
Iskušen svet pri vpadlosti in pomanjkanju
bujnosti. — Pišite zaupno na **No stane nič.**
Ido Krause, Požun, (Pressburg), Ogrsko,
Schanzstrasse 2. odd. 41.

Pianine, klavirje, Orchestrione,
in harmonije.
S. KMETETZ
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26.

PI 115/2-17. **Dovolilo prostovoljne javne dražbe.** 3319

Dovoljuje se prostovoljna javna dražba **zemljišča vl. št. 32 kat. občine**
Petersko predmestje II. del, last nđl. Egona in Lee Bayr iz Ljubljane,
Florjanska ulica št. 29, zastopana po očetu in postavnem zastopniku g. Otonu
Bayr od ravnotam, pod v sovlogi A k r št. 13 označenih pogojih in se izroča
oprava taiste c. kr. notarju Matežu Hafnerju v Ljubljani kot sodnemu komi-
sarju ter se bode vršila v pisarni imenovanega

dne 8. oktobra 1917 (sobota) dopoldne ob 9. uri.

Naznanitev se zgodi s priloženim oklicem, ki se nabije na uradni d. ski,
dalje občinski deskni mestnega magistrata ljubljanskega in objavi v listih »Slo-
venski Narod« in »Slovenec«.

Nadaljni predlogi zastran naznanitve oklica se lahko podajo v sodni pisarni.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani odd. I,
dne 20. septembra 1917.

Pijeteti najprimernejše
spominke
na umrle 2450

zadobimo s povečanjem njihovih slik. Pove-
čanje in umetniško izdelavo fotografij v vsaki veli-
kosti **za zmerno ceno** z jamstvom za izvršitev
natančno po originalu oskrbi
risarski in umetniški zavod
Ferd. Ludv. Chamrada
Dunaj XV., Wurmsergasse 43, odd. 18.
Ceniki na zahtevo. — Zastopniki vsepovsod se sprejmejo.

Prvi ljubljanski zavod za negovanje lepote
in trgovina dišav

zaloga Schröder-Schenke preparatov 2983
Poljanska cesta št. 7, pritličje.

Negovanje obraza, kože, las, prsi, rok.
Masaža telesa in parna kopelj obraza.
Odpravljajo se mozoli, pege, zajedaki, ru-
mene lise, rdečica kože in nosu, ohlapna koža,
podbradek itd.

Damam z dežele se dajo navodila za nadaljnje samozdravljenje.

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobre in jezo
gaseče si lahko vsak sam
priredi z mali stroški. V
zalogi so snovi za: ana-
nas, jaboličnik, grenadivc,
malinovec, poprove mete,
muškatelec, pomerančni,
dišeta perla, višnjevec,
kakavi se ne more. Te domače pijače se lahko pije
gole ali hladne, posimi vroče, namesto ruma in šnjaga.
Snovi s natančnim navodilom stanejo K 12.- franko
po povzetju.
Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 639, Morav.

500 kron v zlatu

če ne odstrani krasne
Grollich z zlaten spadal,
pral. praskom vse solne
pege, naroga, solne
opelaine, ogroze, obrane
rdečice itd. in ne ohrani
koto mladostno svežo in
nežno. Cena K 6.65 +
poštno vred. 3 porcije
nadajlnih stroškov. Naslov za naročila:
JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 639, Morav.

Dijamantna rezila za steklo.

Diamantov za steklarje
morem začasno doba-
viti samo št. 4 za K 11.70
in št. 5/2 za K 16.- ker
je dovoz dijamantov pre-
povedan in je surovo
blago zelo težko in le
po visokih cenah dobiti.
Porto za povzetje 85 vin
Za resno in solidno blago jamči
JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 639, Morav.

Framydol je sredstvo za pomla-
nje las, ki rdeče svetle
in sive lase in brado za trajno temno po-
barva. I steklenica s post. vred. K 2.70.

Rydyol je sredstvo, ki
siro pordeči blada
lica. Učinek je čudovit i stekle
nica s post. vred. K 2.45.
Naslov za naročila:
Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno 639, Morav.

LJUBJANA, Dvorski trg št. 1.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in
zaloga štedilnikov

se nahaja: 125

šmbožev trg št. 9.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 11.

Velika zaloga

steklenine, porcela-
na, svetilk, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
I. t. d.

Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Ustanovljeno 1848.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

XXXX

XXXX

XXXX

XXXX

XXXX

XXXX

XXXX

XXXX

XXXX

XXXX

XXXX

XXXX

XXXX

XXXX

XXXX

Prosta mesta delavce in delavke

samo neoženjene ali samostojne, sprejme proti dobri plači in ceneni
prehrani takej Cementna tovarna v Zidanem mostu. 3268

Mrastov in kostanjev les

v deblih in vejah od 10 cm debelosti naprej kupi po najvišji ceni
Julius Zigan na Polzeli v Savinski dolini.

Nakup gozdne rese.

Deželno mesto za krmila kupuje rešo (vresje) in plačuje 100
kg po 10 K. 3321

Reša mora biti rezana od tal, da ni preveč lesnata in vezana v šope
(butarce), da se lahko naklada; dalje mora biti suha in očiščena peska in prsti.
Nakupovalci, ki želijo rešo prevzemati in dobaviti na bližnji železnični
postaji, naj se prigrisajo pri **Deželnemu mestu za krmila v Ljubljani,**
Turjaški trg št. 3, kjer dobe vsa potrebna pojasnila.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

BRATA EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja 121

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. **Ljubljana**
nasproti hotela „Union“.

Delavnica: Igriška ulica št. 6.
Električna sila.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 126

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet
timnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Brez konkurence!

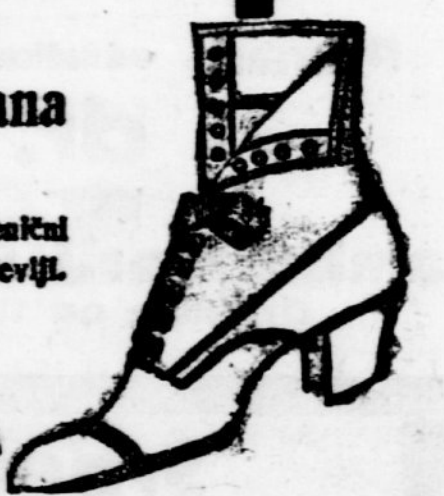
F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe se negam
najbolj priročni, kti in najboljše
takovosti. Napredaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goyacovski čevlji za turiste, najčvršči
čevlji za otroke in Lova-tenne-čevlji.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1916 vlog K 55,000.000.—
hipoteknih in občinskih posojil „ 30,600.000.—
rezervnega zaklada „ 1,500.000.—
Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Poseja na zemljišča in poslojpa na Kranjskem proti 5%, izven
Kranjske pa proti 5 1/4% obrestim in proti najmanj 1% oziroma
3/4% odplačevanju na dolg. 159

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji
za rodbino in obrt.

Brezpakti kurzi za
vezanje v hitl.
Pisalni stroji
„ADLER“,
Pletilni stroji
vseh velikosti

Deležniški kapital K 60.200.000—
Rezerva „ 17.000.000—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1916:
„ K 143.241.140— „

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vogel Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejše varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listov, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Frizorjake: Prometna banka Ljubljana. — Telefon števil. 41

Trgovski pomočnik

140 mest v špecijalnih ali galanterijskih trgovinah. — Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“, 3249

Vozna kolesa
in
pritikline,

poprave,
emajliranje in poniklanje
izvršuje točno in ceno 1311

A. Weissberg, Dunaj II,
Untere Donaustrasse 23/S.
Cenik odd. 1 zastoj.

Modistka

Pavla Novak,
Križevniška ulica št. 9./I. nad.
se priporoča cenjenim damam
za vsa v njeno stroko spadajoča
dela. Sprejema tudi stare klobuke v
prebarvanje in prekrpojenje.
Cene nizke. — Postrežba točna.

Lasne kite

najboljše kakovosti po 8, 10, 12,
14 in 20 kron; lasne podloge
Krepp ali Python in lasne mrežice
v vseh barvah; „NERIL“
barva za lasne in brado od Dr.
Drallera rjava, temnorjava ali
črna po 2 in 4 K itd., vse še so-
lidno, zanesljivo blago priporoča

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Pozor! Zaradi vpoklicanja v vojaško
službovanje je lokalni odprt samo za
prodajo blaga in sicer vsaki dan samo
od 9 do 12 in v nedeljo od 9 do 11
ure dopoldan.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar
Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16
priporoča svojo bogato opremljeno
vrtinarstvo ter okusno izdelane
vence, šopke in trakove.

„ Izposojevanje
ob mrtvaških odrh
drevesne cvetlice,
kakor tudi naj-
nejše dekoracijske
cvetlice za dvorane
in balkone. „
Vsakovrstne sadike do
najzlahnejših cvetic in
zelenjavi. Sprejemam na-
ročila na deželo. Vsa na-
ročila se izvršujejo točno
in solidno.
Brzojavke: I. Bizovičar,
vrtinar, Ljubljana. „

Naslov za pisma:
Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

Zahtevajte slovenski cenik!

Naslov za pisma:
Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

Priporočamo edino najboljše živalne stroje tvrdke:

JOS. PETELINC, LJUBLJANA,
poleg frančiškanskega mostu, levo, 3. hiša ob vodi.

Največja in edina zaloga živalnih strojev, vseh sistemov v poljubnih opre-
mah za obrt in rodbino
V zalogi igle, olje, ter deli za razne stroje.
Dostavitev strojev takoj! Pouk v voženju brezplačen!

Trgovina H. Kenda v Ljubljani

priporoča

papirnat platno

za žitne vreče, blazine i. dr. meter K 4'80
izgotovljene vreče 56/140 cm, 100 komadov . . . „ 890—
„ „ „ „ 1 komad . . . „ 9'20

5. razred.

8. c. kr. avstr. razredna loterija.

Pri naši poslovnici kupljene srečke so zadele:

K 300.000 glavni dobiček

št. 10.202, izžreban dne 16. oktobra 1915, IV. loterija.

K 60.000	št. 60.606
„ 30.000	„ 68.435
„ 10.000	št. 7.788, 130.169
„ 5.000	št. 68.425

mного dobitkov po K 2000, 1000, 800, 400 in velike
število dobitkov po K 200.

Izplačali smo na dobitkih za K 1.279.600.

Glavno žrebanje traja

od 10. oktobra do 7. novembra t. l.

Izžrebal se bode 1 premija za

K 700.000

in 45980 dobitkov v znesku K 12.657.400—.

Srečke za to žrebanje priporoča

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani

kot poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije
in njene podružnice

v Celju, Celovcu, Trstu, Splitu in Gorici
(sedaj v Ljubljani).

Igralni načrti in vsa pojasnila brezplačno.

cene srečk.

1/4
K 50.—

cena srečk.

1/8
K 25.—

Karel Linhart

urar

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.
Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur
na nihalo s polnim bitjem, sten-
skih in kuhinjskih ur, budilk.
Nikljaste vojaške ure, ure v zapustalcah
z radijem kazalnikom ali brez njega,
zaloga srebrnih in nikljastih ur „Om-
ga“ po najnižjih cenah. 131
Popravila se izvršujejo najbolje.

Toaletno

milno nadomestilo

parfimirano, elegantno opre-
mljeno, 2 1/2 tuc. vsebina kartona.
Cena franko K 26'50. Dobavlja:

Lang & Co., Osjek 1,

Hrvaško, Zupni trg 1.

Naslov za brzojavke:
Langcomp, Osijek.

Kmetovalci! Ne zamudite!

40% kalijevo sol pošiljam po ceni
K 24— za 100 kg po povzetju dokler
imam še zalogo! Vposlati je vreče v
napolnitev. Uvoz iz Nemčije je v tej
kvaliteti popolnoma ustavljen za dlje
časa! Za vsebino v odstotkih jamčim!
Naročite to važno gnojilo ne-
mudoma dokler za morem
postrežim! 3107

Vinke Vabiš, veletržec,
Zalec, Južnoštajerska.

Gonoktein.

Najnovejša, izkušeno sredstvo
brez vbrizgavanja proti kapavcu (tri-
periju), belemu toku, črevesnemu in
mehurčnemu katarju itd., priznan na
kliničnih in upeljanih na teh le zdrav-
niških znanstvenih receptarjih za
leto 1915. 2180

Berliner Rezept-Taschen-
buch für Praktische Ärzte na strani
17 in 128. Berliner Allgem. med.
Zentral-Zeitungsrezept-Taschenbuch
na strani 5. Budapest Orvosi Zsebnaptár
es Köziköny na strani 12 in 153.
Prommes Oesterreich. Med. Kal. und
Rezept. Taschenbuch na str. 53 in 129.
Leipziger und Wiener Therapeutische
Leistungen. Let. 1913 na strani 68.
Präsi receptarj českih zdravnikov na
strani 171. Prager Receptarium des
Zentralvereines deutsch. Ärzte in Böhmen
na str. 172 z opazko: Da es die Magenschleim-
haut nicht alteriert, besonders beim
längerem Gebrauche wie bei Cystitis
zu empfehlen. Schnirers Taschen-
buch der Therapie na str. 230. Stein
Schneiders Arztlicher Taschenkalender.
Verzeichnis der neuesten Arznei-
mittel na str. 28. Wiener Rezept-
Taschenbuch für praktische Ärzte na
str. 17 in 222. Wiener Rezept-Taschen-
buch für Zivilärzte na str. 127.
Würzburger, die Nebenwirkungen
der modernen Arzneimittel. VII. Gruppe
Na str. 157. GONOKTEIN ne kviri
želodca, na draži ledvic in ne izziva
toksičnih exanthem. Dobi se v vseh
večjih lekarnah. Skatljica K 7—.
Zahtevajte literaturo in prospekt.

Ljubljana: Lekarna Trakoosy.
Zagreb: Lekarna „Salvator“, S.
Mittelbach, Jelencjev trg.
Proizvaja: Farmakološko-kemični labora-
torij „HERA“, Praga-Vrbovice 552.
Dobavitelj vojnega ministrstva in
Vojno zdravstvenega združenja.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1.000.000.

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena l. 1881.

**Rudolf
Bodenmüller**

Splošni zavod za uniformiranje, Ljubljana, Stari trg št. 8.
Izdelovanje uniform, uniformskih opremljenih reči in civilnih oblek.

**Rudolf
Bodenmüller**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 10.000.000 kron.

Stritarjeva ulica števil. 2.

Rezervni fond okroglo 1.500.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani, in Celju.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje
aprovizacijske kredite.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 542
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Armačne zapestne

ure

natančno regulirane
iz niklja ali jekla
K 25, 30, 35; z ra-
dijskim svetilnikom
K 30, 35, 40; v srebr. okrovju K 50, 60,
14 kar. v zlatem okrovju K 130, 160; 3 let-
na pisarna garancija. Pošilja se po pov-
zetju. Nikakega rizika. Zamenjava dovoljena
ali se denar povrne. Prva tovarna ur
JAN KOTRAN, c. i. kr. dvor. dobavitel, Most (Drit) 1467, Celica.
Brezplačno pošiljatev mojega gl. kataloga na željo vsakega.

Tehnična pisarna

za izvršitev vsake vrste načrtov, proračunov. Oblastveno kont. zasebna
posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč, gozdov in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec v Ljubljani, Trnovski pristan št. 14.
Izvršujem tudi na željo privatne cenitve v mestu in na deželi. Prodajatelj
in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico. Prevzamem
tudi stavbinska dela in nadzorovanje. — Tajnost zjamčena. 30

Kupujem in prodajam.

bodisi pohištvo, steklenino, že-
lezo, sulice, porcelan, orožje,
podoba, star denar, sploh vse,
kar je najmanj 50 let staro.
Obenem kupim staro zobovje.
Posredujem za hiše, zemljišča itd.

Albert Derganc
brivec in koncenjentrani starinar
Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Zidovska ul. 5.

prilaga veliko zalogo tkanin in
glace-rekavice, modno blago za
gospode in dame, raznovrstne fine
parfume, ročna dela in material, kirurški predmeti. 413

Moderna predtiskarija.
Izdelovanje preoblečenih gumbov.

dežnike
in solčnike

domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana

Pred Skofje 19 — Prešernova ulica 4.

Modni salon Stuhly-Maschke

Zidovska ulica števil. 3.
Dvorski trg 1, Ljubljana.

Priporoča cenj. damam
največjo izbiro krasnih velour,
baržunastih, svilenih klobukov
in čepic, vseh vrst, za dame
in deklice.

Popravila točno in vestno!
Velika izbira žanih klobukov.
Cene razmeroma zelo nizke!

Otroške dekliške deške

galoše

iz najboljšega gumlja (izka mirnih časov) pri

C. J. Hamann, Ljubljana
Mestni trg števil. 8.

Križte svoje potrebščine za jesen in zimo takoj. Iz-
delava je povsod ustavljena in le še par sto parov jih
je še na razpolago.

Cena: K 12.—, 13.—60, 15.—80.

Nad 50 let obstoječa parna barvarija in kemično snaženje oblek

apretura sukna

Ljubljana, Selenburgova ul. 6. **Anton Boc** Glince, Burska ulica 46.
se priporoča. Najnižje cene.

Najboljši in naj-
popolnejši so le

„Pfaff“

šivalni stroji.
10-letna garancija.

Največja izbira
v vseh moder-
nih opremljenih
za vsakovrstno
obr.

Brezplačen pouk
v vezenju.

Ign. Vok specialna trgovina s šivalnimi stroji,
Puh kolesi in vsemi zraven spad. deli.
Ljubljana, Sodna ulica števil. 7.

A. & E. Skabernè

Najnovejše bluže za dame

Mestni trg št. 10.

Stanje vlog koncem marca 1917 ca. K 150.000.000.—.

Glavnica K 40.000.000.—.

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrijalna banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

Kredite za aprovizacijske nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.